

Auhinnatöö

Alkohol rüüride
eelarves.

Auhinnatöö. (10.000 m. aulind.)

Waabel, juhan

367 248 " *Vitam impendere vero*"

Alkohol riikide eelarves.

Statistiline handlu, lühikese alkoholimassu tootmise ülevaade.

Juhan Vaabel.

~~A.A.~~
~~1904.~~

Autonnetöö: "Vitam impendere vero"

(1)

1. det. 1922. a.
kannatuselund.
kõrva pool
Anhisa (10.000 m.)
üksus kinnisalus.
Autot.

Handesky
Sõjaväe- ja
Sõjaväe- ja
Sõjaväe- ja

E. V.
TARTU ÜLIKOOLI
ÕIGUSTEADUSKONN
Sõssetulund
2. okt 1922.
№ 580
TARTU

Tisu:

- I. Põhimõtteline lähtepunkt.
- II. Alkoholi riikide elarves, koline sotsomaatilise ülevaate.
- III. Alkoholimatus kui alusholimi vastase võitluse abinõu.
- IV. Alkoholimatus ja rahvamasside ühendatus.
- V. Alkoholimatus ja rahvaarvu probleem.
- VI. Alkoholimatus ja rahva degeneratsioon.

Allikate nimekiri.

Idu:

- I. Põlismõtteline lähteponut.
- II. Alkoholi rikkide eelaves. Lühike mõtlematiline ülevaade.
- III. Alkoholi matus kui aluhooldusi vastase võitluse abinõu.
- IV. Alkoholi matus ja raluva matusjõu likus.
- V. Alkoholi matus ja raluvaarvu probleem.
- VI. Alkoholi matus ja raluva degeneratsioon.

§1.

Meie kultuurajajärgus ei tohi olla arvestatavalt
 mis rahva kultuurilisele olemisele vaemulise oleks, mis mitte
 selle olemasoleva kindlustamisele ehk paremmustamisele vihitud
 ei oleks. Rõhk, tema mõistelis olemises, ei kannu väljaspool
 rahva elu nõudeid mingit muud sihti. Rahvas on niigi olemise
 tuntuks ja arnuet selle tuntuks häälenu nõuded peavad
 juhtima niigi tegevust. Rahva häälenu nõude tuntuks
 on moderne niigi õpetus põimunud kultuuriniigi viitide teorii-
 asse. Need sihid jagatakse kolme ^{ühm}grupp, milledest esimene
 on rahva välise ja sisemise julgeoleku kindlustamine ja
 kaits, teine - õigusliku korra kaits, glalhviline ja edasi-
 arendamine, ja kolmas - rahva kultuuri arendamine (Kultuur-
 siht). Viimane seisab rahva vaimlise ja moraalse areenise
 kindlustamises, õigusteaduse, kolusehuse ja gludkondlise sol-
 darideedi arendamises, kunsti, kirjanduse, teaduse edendamises,
 rahva majanduse areenise eeltingimuste loomises jne.
 Arusaadavalt ei saa niik kultuuri luua, Tema võib ainult
 kaudselt oma tsivilisatsioonise tegevuse läbi selle eest hoolheda
 et kultuuri areenise välises tingimused sellele võimaseks
 kohaseks olevad. Nagu D. Firdel tahendab, võib niik selle juures
 tema kasutada olevaid abinõuid kahel teel tarvitada:
 positiivselt - tegevuse läbi, mis kultuuri areenise eeltingi-
 mused on, nagu koolide asutamine, kunsti, teaduse j.n.e.

4) toetamine, rahva tööjõu kasutamise hügieeniliste eeltingimuste loomine j. h. e., negatiivselt - selle läbi, et ta kultuuri areenimisest takistused ja liiadaolud ära-
lival. Külg: kultuuri sihtide nõndest ei pääde meie praegusel ajal mööda ka külg: majanduse kurnimuste lahenduse juures. Meie teame, et iga inimene ja oma riigi teosta-
mises tarvitab materiaalseid väärtusi, mis ta ühel ehk teisel teel rahva hõõrteledust saab. See tee aga, mil
võidie iga rahva hõõrteledust ka oma tarvitada võtab
omab mitmesugused tagajärjed rahva kultuurilises ole-
mises ja areenimises. Entes tuleb rõhutada tähelepanu anjast, et
materiaalsete väärtuste jagunemine ühiskonnas praegusel
ajajärgus mitte ühtlane ei ole. Kolossaalsete varun-
duste, seega kolossaalsete hõõrteleduste kõrval seavad hõõr-
teledust, mis vaevast minimaalselt elu ülalpidamiseks
nõudeid rahuldada suudavad, ehk idegi minimaalsuse
piiridest ei ulata. Ka ära võtmise järele hõõrte-
ledust külg: ohtuaretus üldiselt mõeldusel teel aretavad
vastavad kriidid ebanormaalsesse hügieenilistesse tingimuses-
tesse, vähenemise nende kriidide tööproduktiivsust ja võiks
viia võimalisele ja füüsilisele degeneratsioonile. Külg: kellele
süü kogu tarve tähelepanu külg: majanduse jagunemist ühisk-
kute kriidide vahel ja selle mõjuvõime nende kriidide majandus-
lises olemisses peale.

Alkoholismis juures ei piirdu selle mõju kaugelkõnnimise

6) Käsitlevas tõi tabame peaaegu kull vaadeldo aluohorimatu
seundaarid. ^{mõnede} Alu tules tulle panna aluohorimatu
jubitritteid ja neid ting. vait arjastluid; peame vaatema
oluandi, misuguseid loovad aluohorimatu maasuvimele
eeltingimustes ja hindama mõnelt aluohorimatu sule-
ml rügi sõnaal-põhiline püüde ja rügi kultuurilise
sõnaal. Enamus oma st hamtelust tleb meil
kasutada statistilist vaatlusvõti, mille järeltul on no-
võm ka statistiline.

8) Inglise kaubandusministeeriumi Statistika järele (copy of memorandum and statistical tables showing the Production and consumption of alcoholic beverages and the Revenue derived there from in recent years. London 1511.) Õnnistari arvestused alkoholist 1909a. rükkide eelarvete järgmised protsendid:

Suur Britannia ning Lirimaa	- 24%
Keemaa	28%
Rootsi	13%
Daani	14%
Belgia	15%
Holland	15%
Prantsusmaa	10%
Jasamaa	4%

Rükkide eelarvete alkoholi arvude % lähilõige aastates 1905/1909 õnnistava järgmised summas:

Inglismaa	23%	(700 miljoni marka)	eelarvest.
P. A. Ühendriigid	25%	(800 miljoni mk)	"
Keemaa	26%	(1540 miljoni mk)	"
Hollandi	16%		"
Rootsi	15%		"
Belgia	15%		"
Daani	12%		"

9)

Prantsusmaa	11%	(340 miljoni mardo)	eelarvest
hona	11%		"
Austro-Ungari	9%	(260 miljoni mardo)	"
Saksamaa	9%		"
Japan	4%	(300 miljoni mardo)	"
Hispaania	4%		"
Portugaalia	4%		"
Bulgaaria	4%		"
Itaalia	2%		"

Mõlemaid andmestikue ~~rik~~steisega võrreldes näeme, et
 neis arvudes vahe on suur stabiilsus ja kiirkumatus. Alkoholi
 arvud vähenevad aastate vältel kindlalt kujunenud protsent
 eelarvest. Juba see laseb eeldada, mis suugust huvi pakub
 alkohol nügile kui maksuallikana.

1915/16 aastatel jagunenid Inglismaa sissetulud alkoholist järgmiste liikide vahel:

13,74	miljoni £	õllest
21,57	" "	piriitidest ja põletatud viinast
3,0	" "	litsentsidest (kubadest)
5,3	" "	piriitidest

44,05 miljoni £ kokku.

10) Prantsusmaa tuletas omaid alkoholi summasid:

1913 -	60 miljonit franki	veinist
	15,85 "	" õllest
	392,5 "	" jähvõõrest
<hr/>		
	425,35 miljonit franki	kokku.

Siis juurde ei ole arvatud kogumõeldade mitteraad maas-
mis summasid 85.500.000 franki.

(Austria klerik 1922/1923 a. kohta.)

Zestli mügi kassatuleen alkoholist 1921. a. summas:

1.195.000.000 mk.	juustumõõjast
	(elaves 125021000)
40.285.000 mk.	autumist ja patentest

1.235.285.000 mk.

(Kõrgeimad arvad, % võõrriikidele.)

Zit näeme, et kaaluvõim on alkoholi arvudest tuletuse
mõõhuse ja jätetatud võna avel. Zegi Prantsusmaal,
mis Euroopa tähtsam veinirahvustuse maa, ei summi-
ta kassatuleend veinist kuigi tähtsat on alkoholi maksu-
dest kassatuleend summade jätsummusest. Sellepärast keelab
ja on keelendud alkoholi maas kudinuse peaanjal, kull-
põõhuse nimber. Älle ja veini maasustamisel ei ole take-
tud kinnustada nende tarvitamise kahjulikust ehk on kinnus-
tatud, et nende kahjulik mõjuvus ei ole tähelepanu väärt.

11) Ajaloolis maasupraktikas on kujunenud mitu põletatud vüna ja pühtuse maasustamise süsteemi, millest mõnede rekonstruktsioonides tuleb eriti oluliselt pöörduda rekonstruktsiooni ja üldist kuju.

Esimese pöördutame pühtuse maasustamist Inglismaal, millest maasustamise vüna mõnetase harkuult n. ü. kõige maasus süsteemiks.

Kuni XV aastasajani ol. põletatud vüna tarvitamine Inglismaal erandina nähtis. XVI aastasajans sai see aga juba reidelt tuntavaks ja tarvitatavaks. Kuid varsti saradi ka arm alkoholi halvast müügist, mis liigpõlvise tagajärjeks. 1556 aasta parlamenti aut tõendas, et halvasti valmistatud pühtuse igapäevane tarvitamine mitte mingit kasu ei too, ainult ebaproduktiivselt hulgaviija ärahävitavat. Aut keelustas vünapõletamise ilma litsentsita, mis Lord de buty kuningriiki pihabit pidi kaandma. Juba mõneal. si saras põletatud vüna maasustamine aluses rööts. Litsentsid olid mõeldatud ainult anjats viija hävitamine kurteus. Tege line maasustamine algas 11 sept 1643 a. astiga. Maasustamine eelduses ol. fiskaalne buvi: riik tarvitab mõrdijas raha. Maas, 8 sh. gallonilt (0,37 pange) arestali fabrikaadilt.

25 det. 1660 a. aut jastab maasus graadidesse aluslooli valmistude materjaali järele. Samuti määras nimetatud aut maasus litsentide est. Need artikl ei tõnnusta veel alkoholi maasus erinõudeis, mis pärastpoole erile tõlvad,

12) Väid aluslootimass on hantlik selleja kaundne mass, nagu seda testegi farbeainele pealt võeti.

XVII aastaja teisel poolel, kui svednaa pinduriga kauplemine vabaks oli kuulutatud, mas juomine äärmise laialduse. Parlamenti ringkondis arutas see asjale tähelepanu ja teus arvamine, et alusloot, joomist, pidada tulla. Siit peale seltsis fiskaalsetele huvidele aluslooti määramisel teine nõue - liigijoomise piiramine. Aja arusaamine järele leiti see lähivõidav olevat kõrge määramisteni avrel. Kuid eriti tähtis on sellejuures aga asjale, et aluslooti ringkäigu pindamata vabadus talve määramises nõudis etanist leidis.

1728 a. Jm Actiga keelati vabakauplemine vünaga ja määramati see viigi karusid kõrgete määradega: 3-6 d. galloni kohta värgatistamine juures + 20^l liitru määra kaupley'alt aastar + 5 sh. iga miinutid galloni eest miinjalt.

20 apr. 1736 a. Liguor Bill (Feknyl's Act) määras vünaga kaupeldamise ja joomise pindamatus igale miinjale kes alla 2 galloni päevas aramis 50^l liitru määra aastar ja 20 sh. iga miinutid galloni eest autandi määra. Vastuse kulturnelised piirid pirkatid aga kahe asjale vastu: 1/ teusid talavünaga miinik 2/ määra kõrge ja talamiingi laadumise de tottu väheus' vünaga surnime avakudert miingi, kalbades mille tottu viigi svednalluud aluslooti määrust vähe'nesid. Eriti fiskaalsete huvide tõnkel ei otritud talamiingi pindamatus

17) Inid abinõud, kui avastu mingi laenu demist maa su
vähendamise teel. 1742a. alandati aktsiisi: 1743a. alandati
lihtsude maa su 1 £ peale aastas, aktsiisi aga 1/4d. peale
iga minidud galloni eest. Neid norme kõrgeideti mõne
aasta järele 1880a. seadusega (Spirits Act) määrati val-
mistajale padeud: maa su 10 1/2 £ aastas ja 10 sh. igalt minidud
gallonilt aktsiisi (57,36% aluhol) Neude maa suude äramaa-
mise järele taab vabrikant õiguse aluholi mingi e. taata
suurkauplaja, kes mitte alle 2 galloni päevas äramiis,
maa sal lihtsima maa su 10 £ 10 sh. aastas, väikekauplaja
lihtsima maa su määratakse kindlalt kokkuvõlas mingi muu-
tusiga ja kõigub 2 £ 4 sh. - 11 £ (shotti kuni 13 £ 13 sh) vahel.
1909/10 a. seadusega kõrgeideti veel lihtsude maa su.
Nü on end aluholi maa suude norme Inglismaal kolme külgnel:
maa sal vabrikant, maa sal suurkaupmees ja maa sal
väikekauplaja - väike müüja.

Kuni Senini on Inglismaa alalhidnud n.n. kõrge
maa suude normi aluholi maa suustamisel. Mineva aastaraja
lõpul ol. inglise aluholi maa su kõrguse poolest erimeel kohal
Nü ol. maa suustatud lihtsudele puhtast aluholi:

Inglismaal	- 386,52	klk.	(klk. on arvatud enne sõjaajaga Dansk klk. statiil kuršiga).
Venemaal	- 182,1	"	
Prantsusmaal	- 124,8	"	
Danskmaal	- 26,2	"	

14/ Selle maasukõrguse peale vaatamata on Inglismaa
õnnetu eel aluoholist väga suus ja klatab, nagu varu tähes-
dataud 24% kogu õnnetu eelust, seega on Venemaa järgmine.
Maasukõrgendus tõstab küll aluoholi hinda, kuid rahvas
harjub sellega ja nagu oleud näitavad, ei järgne järkjärgulisele
aluoholi mahu tõusle tarvitamise vähenemine. Ka ei ole
Inglismaa maasukõrgus arendanud palamüüki, samuti selle-
pärast, et mahu kõrgendamise on suudnud aastate vältel
järkjärguliste tõtete teel. + Daami, Loti + XVIII rale...

Õnnetu eel taltoim täbeleppam pütida annult neid
eelduste, mid aluoholi niigi elavusse toonud. ja nagu ni-
gime, võime Inglismaa kohta ütelda, et neid eeldusi on
õnnetu eelid kaas: 1/ fiksure huvid ja 2/ lügitamise püü-
mine. Väimast kaugemale Inglismaa püüdes jõudnud ei ole
algugi et maasuka teadus ka aluoholi vähematigi tarvi-
tamist kahjulikkus ja läadavtlikkus rahvale tõnnistab.

Inglismaa annult reguleerib oma maasusüsteemi läbi alu-
oholi produktiooni ja tsirkulatsiooni, jätab selle aga täiel-
selt erategevusele, eritööstuse ja erakaubanduse arjaks. Sam-
ses sünkronas tekuvad aluoholi tööstuse laienemisega ring-
konnad: aluoholi kauplaid, karutööstuse suurendamisest huvi-
tavad kauplaid, valmistajad, aluoholi müüjad, aluoholi
valmistuse materjalid, produktorid, müüjad, kellede
huvides aluoholi tööstust alalhida, laienada, aluoholi
kauplaid, nõueti suurendada j. n. e. Samasid ringkonnad,

157
eriti parlamentaarsel maal, ei jätaks om. mõju valituse
peale alusloos' maaom. küsi' murede avaldamata. Kui
ei saa jätta alusloos' seadusandluse arvult ülaltöödud
elduseid puhtal kujul, vaid siis seeguse kätal mõjuna
poliitiline surve. Väga uljepeelt ilmenel see datus alus
hoos' maaom. seadusandluses mõnes. aastasaja lõpul (1887/89).

Õnnesuus elduseus, mis neile alusloos' seaduse korigeerii-
mistele viid, olid ^{mitte} ~~mitte~~ ^{mitte} ~~mitte~~ huvid. Rõgi räägimisekute mu-
renemine, eriti nõjaväe ja õhtiaalupõnide nõuetele, tõi pare-
tamist kaasa õhtiaalupõnide muurenemise nõude. Jätkas
alusloos' maaom. madalus, võrreldes teiste maadega, ja selle maaom.
allias' suus maaom. võime meeltas valitust maaom. ringe-
dandele. 1882-1887 kõikus pahas hõljakid alusloos'
maomust 1,25 - 1,45 margga umbes mõnede koliks, 1887/8 -
2,52 mu. umbes, 1888/9a. tündel juhe aga 2,96 margani,
1889/90 - 3,12 margani. Teiseus oli arvamine, et maaom.
ringendusega võtleni ka hõljakid püriti suudetuse,
mis muidugi tegelisel kujel; samasid unultale andnud
ei ole. Sga mõnede peale hõljakid arstarritatud puhtas alusloos'
hõljakid tündel järgmiselt: 1888 - 8,2 lüh., 1889 - 9,3 l.,
1890 - 9,6 l. Kui figureeris alusloos' tarvitamise põnõnne
väide arvult teoreetiline illustriatsioonina. Jurett tähtis
oli aga reformi teostatamise põllumajanduse, eriti alusloos'
tõrõstega seotud suus-põllumajanduse huvid. Alusloos'
tõrõstus kannatas küsi' all. Tõrõgi ei leidunud ^{kõnetavalt}
Vastavalt

jo kurbel leida vajamaid komponente. Rahva
kultuuride võnavadaga alustati, võimise kaotamisest.
Rahva elamise kuvi võimude mine juures on rahva kultuuride
vide rahuldamine aga tähtsustada, ehk see läbi viia.
Seega siin palju rääkitud n. n. kerge maas rääkida, ne-
gi see vastab tugelemaale ja vastes daussamaale ning
muid, mingit kindustust rahva kultuuride rahulda-
miseks.

§3. *aga seega oleme sellest, mis on võimude
võimudele, mis on võimudele, mis on võimudele
võimudele, mis on võimudele, mis on võimudele*

Õnnele võimude seadusandluse on tõhustust leidnud
asjades, et rahva kultuuridele suuremat tähelepanu
võnavad, kui see võimalik allpool rääkitud maas rääki-
juures. Nii on teadnud kaas maas rääkimise syste-
mi, millele mõningasid tähelepanu väärin ja võimude
võim ja mis on kultuurilise tähelepanu poolest kuu-
gelt kõrgemal seisavad, kui kõik teised alustel
maas rääkimise võim. Need rääkimised on: niigi alustel
liimongel ja n. n. göteborgi rääkimine. Esimene
reist, niigi alustel liimongel, on teostatud 1879. 15
mai rahva rääkimise ja seaduse ja 1874. Seadusega
Kunimaal. 1879. rahva rääkimisele vastavõetud se-
duse jaule on seadusest nii asunud riimaa
alustel (võimavõim maas rääkimine, ole ja niigi alustel
müü ja ja välialustel riimaa ja).

187 Normentus pühuse hinnale lisatause kerge % maa-
juurde. Kogu jaotause kaardide vahel ärs vastavalt
valve arvule ja 10% tervest karust lähel absoluutse
raste võtlemiseks. Vastus loodis pühuse külde lin-
de, saadeti võitlus mmeva pühuse demokraatiline
eest. 29. juuni 1900. seadus teel mõnigi-
gad parandused ja täiendused. 22. juuni 1907. seadus-
ga sai riik õiguse ka pühuse ajamiseks.

Päet pühuse mõnigi-
ni eelarve alusel. Ennne 5,6 - 7 mil. krooni paug. mbr.
Kuni 1887. kuulus alusel maa- ja
nide autonoomsete õiguste hulka, mida kaardid oma-
vahelise talisõjas karutamis. Tähtsusele all n. n. „aami-
taha“ võeti võrrehtarate aluseliste joodide pealt.
Kuna alusel võitlus võitlus kaardide vahel
klonaja ja maa illoomu rakarelt jagunenid, ol. „aami-
taha“ võitlus tagajärjeks, et: 1/ vähem alusel võrrehtarate
joodide pealt (õli, vein j. n. e.) pühusega võrreldes kerge
maam võeti, 2/ karistatavate politina pühuse valmistajate
arvu tühniks kaardes lüü kergele viid. Väime põletajate
valmistatid väga halv omaduslini produkt, mida nad kodu-
mbruse äratavitada kaardid ja siduruse alvatele mi-
medlele (toliseid, seaduste müüjad j. n. e.) peale juurid.

Kerge selle tagajärjeks ol. ääretu absoluutse
laialt laugemine. Müügi mõnigi-
erimeks

20) Ka kujundab mõnused valmistajatele teatud kindle vähise konkurentsi eest.

Tegelikult suuresti. Jätkub valmistajatele pühituse eest:

1887/88 - 76,14 franki pro hl.

1889 - 76,89 " " "

1890 - 76,85 " " "

1891 - 77,16 " " "

1892 - 76,80 " " "

1893 - 77,39 " " "

1894 - 76,74 " " "

1895 - 77,87 " " "

Väga müügi, pubasime teinud pidi andma 120-150 franki pro hl. kindel vahetuskursi (kuni 100% kasutava vahetuse müügi nõuetekohaste - kui ka lüggisomise pühituse otsustades. Lüggisomise pühitamine oli fiktiivne. Statistilised andmed ei näita alusehel. Easvitamine alanemist. Rikidai aga väga suurt nõuetekohast, nimelt

Aastad	Arvatakse, müügist frankide	kulud frankide	vepään frankide.
1887/88	10.264.113,83	57.906.921,19	4923152,70
1889	10.611.295,31	5252429,29	5.358.866,02
1890	13.773.596,11	6778.270,15	6.995.325,26
1891.	14.388.778,07	7740863,27	6647.914,74

1892	14.750.240,28	8370423,33	6379816,93
1893	13.826.674,98	7866939,62	5959735,36.
1894	12344582,24	6839.013,49	5959735,36
1894	12481359,40	7081982,9	5.402.376,06.

Müügi monopolit ylemmeks täielisele alu-
 hob. monopolile on ainult üks samm. Alkoholi müü-
 gi ja alkoholi valmistamise kuulumine riigi tegevuse
 valdkonda, võimaldab kergemalt teostada rahva kul-
 tuurhuvide nõudeid. Riigi tegevust alkoholi maanus-
 tamisel saavad nad juhtima peaaegu kullt fiskaal-
 sed ja kultuurhuvid. Enimete tagandamine teiste
 kamus saab evolutsioonilisel teel iseendast mõiste-
 tavaks ja paratamatuks. See tagandamine ei ole
 taustatüüp võimsate kõrvalhuvide läbi, mis alkoholi
 eramüügi ja eravalmistuse juures erile tulevad kõrval-
 mõjuks. Enimel ainult põllumajanduslike huvi põllu-
 saaduste äratavutamise muutes. Kuid rahulolevate
 põllumajanduslike nõudmiste juures ei ole võimane
 kuigi kaaluv. Päälegi jääb valitusele kaudselt võima-
 lus põllukultuuri juhtida nii, et see hõlpsalt alasho-
 tüüpi vabaneb. Kõrgkultuuriline põllumajandus ei tarvi-
 sugugi ehk tarvitab ainult vähesel määral alkoholitõrjuse koge-
 vumast suurt rahuldada riigi põlluregistri tehnoloogilise
 abitarvete. Müügi on vaja, et täielisele alu-

28) mongooli juures (kui mongooliaeritised valmistus ja müügi
aluseks joomise laenuksel püüdnud kõrvaldada mini-
mumini väluarhiv on, riigis aga maasõbraline võimalus,
jääb tegutseda rahva kultuuride rühmas (kui keeluse-
duse läbi võimude).

Kene aluseks müügi mongool järgis armuist sõltu-
1/ kasutada täielikult aluseks kaudemassu objektina.
2/ kõrvaldada maasõbra eksploatatsioonist väikemüüja-kõrval-
kude poolt 3/ võidelda lüggroonidega. 4/ müüa ainult puhaste-
tud aluseks 5/ teetada põllu majanduslik võnavabrikuid 6/
ühendatud suureja väikemüügi hõlmasid.

Tähtsam, mille teostas vene aluseks mongool, oli kene
taluse ja päästmine kiti müüa alt. Kene ideloomu juures, kus
nõelt poolt kaval kõrvaldus, teiselt poolt hoolimata oma
majanduslike olemise vastu ja arusaamata talusest, oli
kandide et, paudivõla alusel kõrvaldus talusest terve
neude varanduse eusekätte kiskus ja mi kida kida
järele vaeslas müüa, Prusku võnamongool kõrvaldas
välge joomise ja elmaldas enam-vähem alalise suure jom-
mise, asetades selle ümbrutele momentidele (õngis, pühad
j.n.e.). Nii hävitas mongool nhe aluseks müüa suurema
laialastaja - väikemüüja erakuvi. Lisaks sellele asu-
tati ametlikes karsuskomitees võitlemisel aluseks müüa
vastu, millele tegevusel suur tähendus. + täpsemalt!
Kuid teiselt poolt seadis

29/
Kene valdatus on võim fiskeuse huvide ligi künge-
le ja ei võtnud rahva kultuushuvide kuni-
tõnelt. Kvenemas sai tervelt 28% ~~erand~~ omest
mõelduust aluslovi kaudu. Kene aluslovi
mõelduust ei eestenenud valmislovi peale, mis oleks
eestaldanud ka end häävõitluse rahva kultuuri-
lele abimisele erakauplaasi huvide ja riigile andnud
suurema võimaluse ilmsel viimaste kuu rahvi-
deta rahva elu kultuurihuvidele suuremat tähele-
paku juhtida. Fiskeuse huvide oleks evolutsio-
niline teel sel juhul kahtlemata allasurutud
saanud. Kuni aga erakauplaasi huvide puuduvad
on nende, mis viimaste aluslovi riigi elavast
rahva kultuushuvide kinnaldada.

§4.

Teine tähelepanuvääriline andluse on n. n. Gothenbergi
mõelduust. Selle isearalduse on see, et aluslovi väljamüük on
antud heategevuse asutuse kätte, mis mitte üle 5% kasu teenida
ei tohi. Esimene samane heategevus toimus aastal 1850 Jämskis,
Rootsismaal. Selle seltsi põhimääruste §1^{is} ol. tähelestatud, et
põhise kaubastega on seerikaua võimata võidelda, kuni alus-
lovi müük (kütid, restoräänid) erakale kätte jäävad ja eraka-
uplaasi kasu puudub, mis põhise laialaagusest igaraguse
abimõnidega toetada katsub. Selts võtab väljamüügi kühk-
oonid omale kätte, puudab ühtlasi põhise ja müügi kauband

24 ja ~~pidab~~ tarvitab alkoholi; minnist alaealistele, jõe-
tele, sanuti keeldub alkoholi müügist arvepeale ehk võlgu.
Puhkuse tarvitab selts linnale karul. rüks ehk beati-
geraus abitarbeus. 1854a. Said Falini seltsi määrused
seaduse jõe. 1865a. testas Jõhennburgi linn erimest
kõrg täieliselt sead. määrust, kõigi väike müügi kaitsemise
selle beategerale arutulele väj. andes. 1854a. määrus
sead. sõinus: 1/ Kõrvunapõletust hävitada ja asetada määru-
tatu suutõrjega 2/ Duumüük vabaus jätta. 3/ Väikemüük
entada - müügis kolapeal aratavitamine abitarbel (kõib, rest-
raan) ja müüg. kolast väj. võimides 4/ Kõrvaldable ande
õigus oma piis alkoholi müüki keelata ehk lubada.

9. juuni 1905a. Seadusega on väikemüügi kõrvaldust täie-
datud. Väj. võimides võib alkoholi saada mitte alla 1 lütri
kõnaga. Kaitsemise anduse väikemüügi kõrvaldamise
(kas väj. võimides ehk kolapeal aratavit. määru) mitte
kaumaus kuni 3a. peale. Neid saavad ainult on liht-
võim. müügis andatud määru. Igas linnas ehk kogu-
kõnaga võib anda ainult üks däärne määru.
Kõnaga on selles kaugemale mindud ja kõikide alkoholisti
jõeide, nagu pühuse, põletatud võina, alle, veri j. n. e.
Väljamüügis saavad lüha ainult netkamiskud andud.
Mõtle mi põhimõtteid seadavad selles, et: 1/ Kõrvaldable
õigust anda alkoholi tarvitamist nõdervalt reguleerida
ja piirata, 2/ eemaldada oraan. hüvid alkoholi müügi
juurest.

257) Kuigi Gotheburgi rüdele võrre enam-vähem rahul-
olevalt suudab tähta, ei saa teda mõni täielisele
müügi mõnusele oma rahva kultuurilise võimele järele
kõvale seada. Entens sellepärast, et produktiivne kapi-
taal ja muus müügi kapitali eralduvad alale jäävad
mis ahustab järele kantamata ei jäts, et alus-
tarvitamist lastudada, teineus võivad kapitalistide-
valmistajate ja kapitalistide muus müüjate luvid ka
müügi võimele pöörduda ja neid alus-
tarvitamine lastudamised, valmistajate ja muus müüjate lu-
vides, võrre panus, õigus et sellid ise sellest kasu
ei saa, vaid ainult teise võimele endevad. See on väga
võimele nähtus, sest on näht. õig. juhus, kus alus-
kapitalist ja alus- müüjad karsus-õig. on, et järele
õig. võimele. Võimele on ~~keravõime~~ keravõime õig.
müügi järele võimele õig. kultuurilised arusaamised
ja kultuurilise võime tulevad suuremal määral õig.
õig. keravõime juur. Pöörde võivad kogunuda
õig. võimele fiskaalid luvid võimele pöörduda, nagu õig.
keravõime juur. Nü pöörduvad Gotheburgi rüdele
kasu täielis alus-õig. head külge: 1/ eralduvate
pöördumise maksimumi 2/ võimele õig. kul-
tuurilise jälgimist maksimumi.

Õig. võimele müügi mõnuse variatsioonid n. n. tein-
õig. võimele võimele tuleb tähele panna, et see võimele kultuurilise
õig. võimele

õigustest ei leia. Niihulgi: 4 tema seob erilist ma-
 rustroni fookaalsete huvidega, mis alusehõlmüügi kaitse-
 de arvu suurendamist kavatsevad mis tahes suure-
 damisest 4 jätab teigi väike müügi eravõimal: huvise
 valdkonda (müügi väga aegumise ehk teel selle muuvaldkonda
 sissehulka suurendamine huvialasest 4 ei näita kül-
 lalt selgelt keskvõimu alusehõlmüügi püüdnud õigust
 4 jätab alusehõlmüügi teise eravõimal: kütene,
 kes huvitab alusehõlmüügi laiendamist ja endaga ka
 põllupidajate kiirid kaasa viivad alusehõlmüügi laiendamise
 mine püüdnud suurendamises. Nii juures tuleb meil eriti-
 selt arvele võtta, et Eesti rahvas kultuurilise tasapinnas
 ja veel enam kultuurilise traditsioonide poolest Rootsi
 ei varda, eriti alusehõlmüügi tarvitamise suhtes.

Rahva kultuuri huvide servikohalt on kõige
 tähtsam - kõvaldada alusehõlmüügi valmistamist ja laiendamist
 tarvitust eravõimal: huvit. Kui need kõvaldatus
 jääb nõrgel ole arhitekt nra nra, et teostada
 võimalikus maksimumis kultuuri huvitid - võidelda rahva
 jõumakombega. Kultuuri huvitide teostamine eravõimal:
 võimutsemisel peaks paratamatult võidelda huvitide
 vastu ja see omakorda tarvitab kaitset võimutsemise
 mis aga kättesaadaval. Kuid võimutsemise teguri võidelda
 tal alusehõlmüügi, näitavad Põhja Ameerika võimutsemise
 kus alusehõlmüügi seadusandlus anti

radikaalsele teele ja loobudes alkoholi järele, et
 kasutavusest, paanid masoma keelusest, mille
 abie tabeli teostada taliva kultuurhuri nõudeid.

Am. Alkoholi alusele ^{kapitaali} mahutavus diadras ja jumeel arvad:

Aastad	Rinnavabrikud		Ällevabrikud		Kerivabrikud	
	arv	Kapitaal dollarites	arv	Kapitaal dollarites	arv	Kapitaal dollarites
1880	844	24,247,595	2191	91,208,204	117	2,581,210
1890	440	31,006,176	1248	232,421,220	236	5,782,283
1900	267	32,557,604	1509	415,284,468	359	9,738,015
1919						

Nü suhtes alusele valmistuskapitaale 1900 aastal Alho-
 nikides 457,674,087 Dollarit. Alusele kapitali luviv
 er püüda aj. armet, sellega. Siis lisaravad suurel kõval harru:
 1. suurmiinjad, ^{televiidi} millele kapitali armut. hülganru dän-
 ritel 2) väike miinjad, võrkmuus, vektoranise pidajad j. h. e
 3) välialusele miinjad. Dr. Patton kirjutas kusajal
 1905 a. kohta, et alusele kapitali võim onab pea 20-
 nase mõjuvuse nendistatide ja "ka neliidite valimise
 juur, nagu ürd varen ajavekidimus". Alusele kapi-
 taal on suunitud leuel niidel igarvuse keeledeatse
 vastu. Suure alusele kapitalistide Alhusele (nagu: "The
 United States Brewers' Association" ja "The Bureau of
 The National Wholesale Liquor Dealers' Association")

287
Võimuss seisavad võimapaistrad juristid ja ajalohemehed
ning terve rida mitmesuguseid agente. Pealinnas
on alkohol kapitalil alalises eritajad. Nüüsi karad
hoostherad kõigete halvite tasumise eest, mis ühiskatle
lõigeteel keeluseadusest vabastumisel onausta tuleb.
Organisatsioonest saab juristid terve keeluseaduse
vastane tüü. The Protective Bureau of the National
Wholesale Liquor Dealers' Association" teatas oma
1904a. aumades et ta aastajooksu 4,050. 980 kirjiti
kust trükimise on laumud. Need kihutus kirjuteid
saadetakse varjatele, kellele nmed teatavad agenti,
postikaudu kätte. Sagedasti tuotavad alkohol
kapitalistid joneude eritajad teiste kõlavate nmed
all, nagu: "The National Publishing Association",
"The American Printing Company" j.n.e.

Juul 1867 otustas "United States Brewers' Association":
meie tahame kõiki abinõusid tarvitada
et selle fanaatiline voolu (keeluseaduse arenemist
taustada ja et meie kaugamku õigusid selles kindlus
tada (s.o. alkoholitarvitamuse). . . . 1876a. otustas
National Protective Association: "Kinnitame et
meie igasuguse keeluseaduse vastu oleme, alga see koha-
line või üldne." 1883a. taendab New York State
Brewers' and Dealers' Association: "Kinnitame,

29)
Et meie arvamusel ja ausalt keeluseaduse vastu tootav
nõudus oleme." President Roosevelt kirjutas sellest aja-
järgust, kus ta New-York City postis, president ei, et
alushoiukapitaal ei ole kindlas mõttes on poliitika-
tegelastega ja et vähemad poliitikamehed, darsa ajallite-
de redaktorid / bakstseid mõnustavad ka Ameerika Ühendriikide
de kihi / ja terve elusatoon-ajanduse e kor nheel
meel laubvad. Alkoholi kapitali huvide ontajad tegid
kõik, et alkoholi müüki kasalaja edantrimehada.
Nõuans, alkoholi kapitali huvide etustajad ei kelle-
du ka n. i konnuraabitud statistilise andmetega
opererimast, et keeluseaduse võimatus ja alkoholi-
joomise õigustust näidata. Ameeriklaste suurem
õnnetuses selle kultuuriväärtuslike etterätte juures / kee-
luseaduse on see, et nad algsasti ei kaotunud alkoholi-
tootjatest ja kaubandusest erakapitali kõrvaldada.
Keeluseadusele nõmmene on võimaldatus kõige taja-
järgemamaal täielise alkoholi monopoliseerimise
tead tuleus võidelda ainult ühiskute rahva joomakom-
beet avalustega, mis kindmini varbuvad, kui kapitali-
ei huvid. Sellepärast on alkoholi monopol kultuurinõu-
tele kõige enam vastav alkoholi massu nõudetu, seda
eriti siis, kui ta kõiki alkoholistilise joomide lükkri val-
dau. Viimast kindmust tuleb puidutada, velle kaas-
oleva töö liias.

Kui alkoholismi vastase võitluse abinõu

§ 5.

Nagu tähendatud, tunnustame alkoholi poornise kah-
ju erust, võtame alkoholismi negatiivse sotsiaalselt
nähtusena ja loeme selle kaotamise piüdu sotsiaalselt õi-
gustatus ja tarvilikuks. See tunnus on tingitud ka
alkoholismasude printsiipi, mida samuti varemalt puudute-
sin. Sellega on loodud alkoholismi vastase võitluse muraal-
ne platvorm. Riigi alkoholismasude hõldele tuleb sellel
platvormil konstrueerida majanduslik (fiskaalsed) võitlu-
se abinõud. See abinõu seisab selles, nagu eelpool nägime,
et alkoholi funktsioone sotsiaalses masudes ja nende
läbi võimude nähtavate määruste (seaduste) läbi reguleeritakse.
Kõhnutunustatud seisukoht oletab, et samas fiskaalses
abinõud küllalt tagasihisid paruvad alkoholi kahhude kõrval-
damises, ehk, veel enam, arhused võimalikud alkoholi
kahhude vähenemise abinõud on. Teiselt poolt on
nõustatud aganõne, et alkoholismi vastases võitluses
tarvitusele saavad võetud rakkaalsed abinõud - otsekohe-
ne alkoholivastane seadusandlus, n. n. keeluseaduse kujul.
Tõukohal on meil n. n. seadusandlus tähtsusega neid
elluvi, mis fiskaalsed ehk n. n. majanduslikud võitluse
abinõud alkoholismi hävitamises ehk nõrgendamises
seis paruvad.

31) Kui seome funktsionaalselt alkoholismi ja alkoholi
ei tarvitamist, siis tuleme statistiliste andmete räj. euh-
ze järelle otsusele, et alkoholismi hädavaht Euroopaja
Ameerika Kultuurriikides kõikide füskaalsete võitlus-
abimõnne peale vaatamata siiski vähenenud ei ole.
(V. tabelid: I, I^a; II, II^a).

Televestis omni pühtsemonopolile nle palt
ka alkoholismi pühtsemonopolile tähe alle, nagu varem
enre tuotud. Samuti järgulid alle ja venni manustamise
konaldused. Kõn see aga ei kirjutanud pühtse
alcoholitarvitamist ja ei lase märgata mingit tendentsi
alcoholitarvitamise, sellega alkoholismi, vähenemises.
Meie näeme seal ülepoornise alalist tõusu. Kõnitar-
vitus on kõikumud nle ja sellesama suuruse, sires, kuna
pöletatavrüna tarvitamine aastate vältel, millal valitse-
monopol, ainult õige vähe on langenud. Nle alkoholismi
summa, mis 6 aastaliss perioodis (1894-1899) Televestis
iga inimese kohta tuleb arvestada, näitab ennem tõusu
kui langemist. Rostis kõnleb õletarvitamine õige hõnt-
valt. Pöletatavrüna tarvitamine kirjub aga nle
kesasuuruse nimber. Nle alkoholismi on tõnleb hõntavalt
mis järjekult alle arvele tuleb kirjutada. P. A. Nõn-
riikides tõnleb samuti hõntavalt õlu, kuna ka põle-
tatavrüna tarvitamises palist tõnsu märgata võb.
Nle alkoholismi arvu tõns tuleb siin jällegi suuremalt
palt ülepoornise tõnsu arvele kirjutada.

Tabel I

Aratavitatud vein, õlle ja põletatud vahu arvud,
iga miinuse peale jagatud (centides).

Aasta	Belgia			Danim			Saksamaa			Prantsus. Inglise.			Itaalia				
	vein	õlle	pin	õlle	p.vin	vein	õlle	p.vin	vein	õlle	p.vin	vein	õlle	p.vin			
1885	3,4	162	9,2	-	15,4	8,8	88,0	-	97	21	2,7	1,7	123,1	4,4	2,8	0,8	2,8
1886	3,1	162	8,8	-	15,0	3,8	94,6	-	87	22	2,1	1,6	122,2	4,3	1,9	0,8	1,4
1887	3,2	174	9,1	-	14,5	5,8	98,0	-	89	21	2,7	1,7	124,0	4,2	1,0	0,8	1,6
1888	3,3	170	8,9	-	14,1	6,9	97,9	2,2	104	20	2,7	1,6	163,6	4,2	1,05	0,8	0,7
1889	3,3	125	8,5	-	13,6	5,3	106,9	9,0	84	22	8,0	1,7	131,3	4,4	6,8	0,79	0,93
1890	3,5	128	9,3	-	13,6	7,1	105,9	9,4	94	22	8,2	1,8	126,3	4,6	9,4	0,86	1,42
1891	4,1	128	9,2	-	14,5	2,6	105,5	8,8	106	22	8,24	1,8	126,8	4,2	11,8	0,83	1,43
1892	3,8	181	9,8	8,3	15,5	4,6	107,8	8,8	97	24	9,12	1,7	134,9	4,7	10,3	0,57	1,48
1893	3,4	182	9,8	8,4	15,9	8,6	108,5	9,0	143	24	8,64	1,7	135,5	4,5	9,7	0,54	1,11
1894	3,9	183	9,9	8,5	15,0	6,5	102,8	2,8	110	22	8,08	1,6	133,6	4,4	7,2	0,45	1,22
1895	4,1	192	10,0	8,6	15,4	4,8	115,8	8,6	83	23	8,14	1,7	134,5	4,5	7,2	0,52	0,98
1896	4,7	198	8,4	9,8	15,3	10,4	116,0	8,8	133	24	8,38	1,7	139,9	4,6	8,6	0,42	1,09
1897	3,9	202	8,9	9,4	15,0	6,1	123,0	8,6	98	24	8,56	1,8	142,2	4,7	8,3	0,52	1,19
1898	4,0	207	8,5	9,4	14,4	3,5	124,2	8,4	100	25	9,40	1,8	144,5	4,7	9,6	0,55	1,10
1899	4,1	213	8,4	10,0	15,3	4,7	125,0	8,8	140	25	9,18	1,9	148,1	5,0	9,2	0,58	1,15
1900	4,6	219	9,4	9,6	14,2	6,7	125,1	8,8	180	25	9,32	1,9	143,6	5,0	10,2	0,64	1,23
1901	4,7	219	9,9	9,2	14,7	5,2	124,1	8,6	153	25	7,04	1,7	139,9	5,0	13,3	0,67	1,23
1902	4,6	214	8,5	9,4	14,8	5,2	116,0	8,4	108	22	6,52	1,7	132,7	4,8	12,2	0,74	1,24
1903	4,9	214	5,4	9,4	14,0	7,3	116,6	8,0	101	-	7,08	1,6	134,9	4,5	10,8	0,77	1,28

Märkus: Tõlgias jachud kohutakse siia andmeid saadud.

Jausg
Statistika-õmeti värganne.

1. Aullen - Material zur Alkoholverbrauch, 1900

Tabel I^a.
(järg)

Aratavitatud veri, ölle ja põletatud vinnu arvud,
iga nimese peale jagatud (liitides)

Aasta	Holland			Konna			Austria-Ungari keemias			Rootsi			Schweiz			P.A. Ghisringi					
	vein	õlu	põlet. viin.	vein	õlu	põlet. viin.	vein	õlu	põlet. viin.	vein	õlu	põlet. viin.	vein	õlu	põlet. viin.	vein	õlu	põlet. viin.			
1885	2,2	-	9,2	-	17,1	3,5	20	32,5	-	-	-	6,6	-	20,3	8,4	-	33	-	1,5	39,9	4,8
1886	2,1	-	9,0	-	13,5	3,0	16	-	-	-	6,6	-	22,1	7,8	-	-	-	1,7	42,3	4,8	
1887	2,1	-	9,0	-	13,3	2,8	22	-	-	-	6,6	-	22,7	6,8	-	-	-	2,1	42,3	4,6	
1888	2,0	-	8,9	-	15,5	3,1	18	-	-	-	6,4	-	27,2	7,3	-	-	-	2,3	48,6	4,8	
1889	2,0	-	8,8	-	15,4	3,2	19	32	9	-	3,5	6,1	-	28,2	6,2	-	41	-	1,7	48,2	5,3
1890	2,1	-	8,9	-	18,6	3,1	14	33	9	-	3,5	5,6	-	27,4	7,1	-	45	6,3	1,7	57,8	5,4
1891	2,0	-	9,0	-	21,8	3,7	10	34	10	-	3,2	5,4	-	30,9	6,6	-	48	6,3	1,7	57,7	5,7
1892	2,0	-	8,9	-	20,4	3,2	11	38	11	-	3,2	4,7	-	30,8	6,7	-	50	6,4	1,8	57,2	5,8
1893	2,0	-	8,9	-	20,4	3,5	16	40	11	-	2,8	4,4	-	31,6	6,8	-	52	6,4	1,2	60,9	5,1
1894	1,9	-	8,9	-	19,9	3,8	14	41	11	-	3,0	4,7	-	33,0	7,0	71	57	5,8	1,1	57,2	4,2
1895	1,9	-	8,7	-	17,7	3,5	15	42	10	-	3,8	4,7	-	35,5	7,0	62	57	5,7	1,0	58,2	3,8
1896	1,9	-	8,7	-	16,4	2,3	13	45	11	-	4,2	4,7	-	42,4	7,3	75	63	6,0	2,0	56,3	3,9
1897	1,8	-	8,5	-	17,4	2,2	12	45	10	-	4,3	4,9	-	45,0	2,6	68	67	6,2	1,1	60,4	4,2
1898	1,8	-	8,3	-	21,8	2,6	15	45	10	-	4,0	4,9	-	50,0	8,1	64	70	6,2	1,3	57,7	4,4
1899	1,8	-	8,1	-	23,2	3,3	15	45	11	-	4,4	5,1	-	58,1	8,6	64	70	6,1	1,5	60,4	4,8
1900	1,7	-	8,2	-	22,7	3,4	18	45	11	-	4,3	5,1	-	56,4	8,7	96	67	-	1,4	60,4	5,0
1901	1,7	-	8,2	-	20,0	3,4	18	45	11	-	4,2	4,7	-	60,4	8,7	70	61	-	2,4	66,3	5,1
1902	1,7	-	8,0	-	17,7	3,4	78	45	11	-	4,0	4,7	-	56,6	7,8	70	62	-	1,8	68,2	5,1
1903	1,6	-	7,8	-	14,1	3,2	19	-	-	-	-	-	-	-	7,5	-	-	-	-	-	-

Märkus: Tühjaks jäänud kohad on 2. ole andmeid saadud.

Jassa Statistiska ameti vaeganne.
/ Analen. Material Zur Alkoholfrage, 1904.

Tabel II.

Fga minime kohta teler pulas ARKHOVE (Lutidles)

Aast	Belgia				Daani				Jansoni				Prantsuse				Inglismaa				Holland				—			
	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.	van. ala.	alla ala.	print. ala.	konk. ala.
1885	0,4	6,5	4,6	11,5	-	-	7,7	-	0,9	3,5	-	-	11,0	0,8	3,9	16,3	0,3	7,4	2,2	9,9	9,4	0,03	1,4	10,85				
1886	0,4	6,5	4,5	11,4	-	-	7,5	-	0,4	3,8	-	-	10,4	0,9	3,6	14,9	0,2	7,3	2,2	9,7	14,3	0,03	0,7	15,03				
1887	0,4	6,8	4,5	11,7	-	-	7,3	-	0,6	3,9	-	-	10,7	0,8	3,9	15,4	0,3	7,4	2,1	9,8	13,2	0,03	0,8	14,03				
1888	0,4	6,8	4,5	11,7	-	-	7,1	-	0,7	3,9	5,6	8,2	12,5	0,8	3,9	17,2	0,2	7,8	2,1	12,1	12,6	0,03	0,4	13,03				
1889	0,4	7,0	4,3	11,7	-	-	6,8	-	0,5	4,3	4,5	9,3	10,1	0,9	4,0	15,0	0,3	7,9	2,2	10,4	8,2	0,03	0,12	8,35				
1890	0,4	7,1	4,7	12,2	-	-	6,8	-	0,7	4,2	4,7	9,6	11,3	0,9	4,4	16,6	0,3	8,2	2,3	10,8	11,3	0,03	0,74	12,04				
1891	0,5	7,1	4,9	12,5	-	-	7,3	-	0,3	4,2	4,4	8,9	12,7	0,9	4,7	17,7	0,3	8,2	2,4	10,9	14,2	0,03	0,72	14,95				
1892	0,5	7,2	4,9	12,6	-	3,3	7,7	11,0	0,5	4,3	4,4	9,2	11,6	1,0	4,7	17,6	0,3	8,1	2,4	10,8	12,4	0,02	0,74	13,16				
1893	0,4	7,3	4,9	12,6	-	3,4	8,0	11,4	0,9	4,3	4,5	9,7	12,2	1,0	4,3	22,5	0,3	8,1	2,3	10,7	11,6	0,02	0,76	12,18				
1894	0,5	7,3	5,0	12,8	-	3,4	7,5	10,9	0,7	4,3	4,4	9,4	13,2	0,9	4,0	18,1	0,2	8,0	2,2	10,4	9,2	0,02	0,61	9,83				
1895	0,5	7,7	5,0	13,2	-	3,5	7,7	11,2	0,5	4,2	4,3	9,0	10,0	0,9	4,0	17,7	0,3	8,1	2,3	10,7	8,6	0,02	0,49	9,11				
1896	0,6	7,9	4,2	12,7	-	3,7	7,7	11,4	1,0	4,6	4,4	10,0	16,0	1,0	4,9	21,9	0,3	8,4	2,3	11,0	10,3	0,02	0,55	10,87				
1897	0,5	8,1	4,5	13,1	-	3,8	7,5	11,3	0,6	4,9	4,3	9,8	11,8	1,0	4,2	17,0	0,3	8,5	2,4	11,2	10,0	0,02	0,60	10,62				
1898	0,5	8,3	4,3	13,1	-	3,8	7,4	11,0	0,4	5,0	4,2	9,6	12,0	1,0	4,7	17,2	0,3	8,7	2,4	11,4	11,5	0,02	0,55	12,07				
1899	0,5	8,5	4,2	13,2	-	4,0	7,7	11,7	0,5	5,0	4,4	9,9	16,8	1,0	4,5	22,3	0,3	8,9	2,5	11,7	11,0	0,02	0,58	11,60				
1900	0,6	8,8	4,7	14,1	-	3,9	7,1	11,0	0,7	5,0	4,7	10,1	21,0	1,0	4,6	27,2	0,3	8,6	2,5	11,4	12,2	0,03	0,62	12,85				
1901	0,6	8,8	5,0	14,4	-	3,9	7,4	11,3	0,5	5,0	4,3	9,8	18,4	1,0	5,7	22,2	0,3	8,4	2,5	11,2	16,0	0,03	0,62	16,65				
1902	0,6	8,0	4,3	13,5	-	3,8	7,4	11,2	0,5	4,6	4,2	9,3	13,0	0,9	3,2	17,1	0,3	8,3	2,4	11,0	14,6	0,03	0,62	15,25				
1903	0,6	8,7	2,7	12,0	-	3,8	7,0	10,8	0,7	4,7	4,0	9,4	12,1	-	7,5	-	0,2	8,1	2,3	10,6	12,7	0,03	0,64	13,37				

Märkus: Tõlgedele koostatud eraldi andmeid daanid

Jansoni statistika ameti vägaanne.
/ Aulen. Material zur Alkoholvergütung, 1907.

Tabel II^a

Lga mimese kabets tuler pulus alashid (butirides)

18

Tahs	Holland				Korea				Sukho-kusan				Venomus				Rostrom.				Zehreits				P.A. Ylud mizi			
	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.	vein alu.	oio alu.	piit alu.	alu. kru.
1885	0,3	-	4,6	4,9	-	0,7	1,8	2,5	2,4	1,3	-	-	-	3,3	-	-	0,8	4,1	4,9	-	1,3	-	-	0,2	2,0	2,4	4,6	
1886	0,3	-	4,5	4,8	-	0,5	1,5	2,0	1,9	-	-	-	-	3,3	-	-	0,9	3,9	4,8	-	-	-	-	0,2	2,1	2,4	4,7	
1887	0,3	-	4,5	4,8	-	0,5	1,4	1,9	2,6	-	-	-	-	3,3	-	-	0,9	3,4	4,3	-	-	-	-	0,3	2,1	2,3	4,7	
1888	0,2	-	4,5	4,7	-	0,6	1,6	2,2	2,2	-	-	-	-	3,2	-	-	1,1	3,7	4,8	-	-	-	-	0,3	2,4	2,4	5,1	
1889	0,2	-	4,4	4,6	-	0,6	1,6	2,2	2,3	1,3	4,5	8,1	-	4,1	3,1	3,2	-	1,1	3,2	4,3	-	1,6	-	-	0,2	2,4	2,7	5,3
1890	0,3	-	4,5	4,8	-	0,7	1,6	2,3	1,7	1,3	4,5	2,1	-	0,1	2,8	2,9	-	1,1	3,4	4,5	-	1,8	3,2	-	0,2	2,6	2,7	5,5
1891	0,2	-	4,5	4,7	-	0,9	1,9	2,8	1,2	1,4	5,0	7,6	-	0,1	2,7	2,8	-	1,2	3,2	4,4	-	1,9	3,2	-	0,2	2,9	2,9	6,0
1892	0,2	-	4,5	4,7	-	0,8	1,6	2,4	1,3	1,5	5,5	8,3	-	0,1	2,4	2,5	-	1,2	3,2	4,4	-	2,0	3,2	-	0,2	2,9	2,9	6,0
1893	0,2	-	4,5	4,7	-	0,8	1,8	2,6	1,9	1,6	5,5	9,0	-	0,1	2,2	2,3	-	1,3	3,4	4,7	-	2,1	3,2	-	0,1	3,1	2,6	5,8
1894	0,2	-	4,5	4,7	-	0,8	1,9	2,7	1,7	1,6	5,5	8,8	-	0,1	2,4	2,5	-	1,3	3,4	4,7	2,1	2,0	2,9	12,0	0,1	2,9	2,2	5,2
1895	0,2	-	4,4	4,6	-	0,7	1,8	2,5	1,8	1,7	5,0	8,5	-	0,2	2,4	2,6	-	1,3	3,5	4,8	6,2	2,3	2,9	11,4	0,1	2,9	1,9	4,9
1896	0,2	-	4,4	4,6	-	0,7	1,2	1,9	1,6	1,8	5,5	8,9	-	0,2	2,4	2,6	-	1,2	3,7	5,4	2,5	2,5	3,0	13,0	0,2	2,8	2,0	5,0
1897	0,2	-	4,3	4,5	-	0,7	1,1	1,8	1,4	1,8	5,0	8,2	-	0,2	2,5	2,7	-	1,8	3,8	5,6	6,8	2,7	3,1	12,6	0,1	3,0	2,1	5,2
1898	0,2	-	4,3	4,5	-	0,7	1,1	1,8	1,4	1,8	5,0	8,2	-	0,2	2,5	2,7	-	1,8	3,8	5,6	6,8	2,7	3,1	12,6	0,1	3,0	2,1	5,2
1899	0,2	-	4,1	4,3	-	0,9	1,7	2,6	1,8	1,8	5,5	9,1	-	0,2	2,6	2,8	-	1,3	4,3	6,6	6,4	2,8	3,1	12,3	0,2	3,0	2,4	5,6
1900	0,2	-	4,1	4,3	-	0,9	1,7	2,6	2,2	1,8	5,5	9,5	-	0,2	2,6	2,8	-	2,4	4,4	6,8	9,6	2,7	-	-	0,2	3,1	2,5	5,8
1901	0,2	-	4,1	4,3	-	0,6	1,7	2,5	2,2	1,8	5,5	9,5	-	0,2	2,4	2,6	-	2,4	4,4	6,8	2,0	2,4	-	-	0,3	3,3	2,6	6,2
1902	0,2	-	4,0	4,2	-	0,7	1,7	2,4	2,2	1,7	5,5	9,4	-	0,2	2,4	2,6	-	2,3	3,9	6,2	7,0	2,5	-	-	0,2	3,4	2,8	6,4
1903	0,4	-	3,9	4,1	-	0,6	1,6	2,2	2,3	-	-	-	-	0,2	-	-	-	-	3,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ustads: Toghjetele Kabitadele auomeid et alo daatad.

Dava statistikamehijäljaane.
 / Oulenu - Material Zur Alkoholfrage, 1910

32
Inglismaal on lükkumine ennem alkoholi tarvitamise suurenenise kui vähenemise kaudus. Prantsusmaal on kükunmist aastatekaupa näha veini juures, mid usutavasti veini loagist ära võpsuv on olnud. Päletatud viina juumine tõdes perivoodeliselt väga õhna paistalt. Kõdaliskohi arvus võib näha muutavat tundu kuni 1900 aastani, mille järele see vähe laugel. Joomine ildivelt on ka Venemaal tõsnud. Puhta alkoholi arv on langenud päletatud viina alkoholi prokendi langemise tõttu. Belgias on suuresti tõsnud õllejoomine, vähemalt veini joomine. Arvult päletatud viinajoomisess võib langemist märgata. Puhta alkoholi arv on aga õnni tõsnud, nagu näha õlle arvel. Tõnu alkoholi tarvitamissess võib märgata veel Itaalias ja Austro-Ungaris. Jaanis, Jaansamaal, Hollandis ja Norramaal kõigul alkoholitarvitamine nieltasa-pinnal. Meemele andmete järele (f. Gonsse, Die Kampf gegen die Alkohol schädely in Jaansamaal õlle ja päletatud viina tarvitamine langenud. Kui õli õlle tarvitussimine-
de kohta: 1908/1909 - 105,2 l.; 1912/13: 101,3 l.
Puhta püritusalkoholi tarvituss oli: 1907/8 - 3,8 l.;
1912/13: 2,8 l. Need arvud võivad õnni arvult jukus-
lised olla.

Esthioõaimet püritus tarvitamine:

1920 a. - 13.284.550 kraadi

1921 a. - 36.241.618 " (4.100.573 l.)

39) Kui meie 4.100.573 lühit puhas punkt ehk 8.201.146
lühit 50% põletatud viina rahvaaru peale jagame,
tuleb iga hinge kohta: 3,68 lühit puhas punkt
ehk 7,36 lühit 50% põletatud viina. Seda arvu
aga ainult meeste arvu peale jagades (1922 a. rahv. lugemi-
se järel. Aastane rahv. puudusarv ei ole tähelepanuväärne)
saame iga mehe hinge kohta: 7,81 lühit puhas punkt
ehk 15,62 lühit 50% põletatud viina. Peame arvele võt-
ma, et siia lisanevad veel ölle ja sidrevatavate
ringi ka kodumalmistatavate viinade ja veinide al-
koholi'd. See arv on kindavalt suurem kui enne
viisaegse alkoholi tarvituse Eesti, mis hinnitas
1904a.: Estimaal 4,8 lühit põletatud viina, Livi-
maal 6,1 lühit põletatud viina hinge kohta (Prof.
Päed. Eesti Nõu. Kõrvald. ja Karsusj.).

Kõne kõrvale näeme, et fiskaalsed abinõud
aloholiidmi halvamud ei ole, vaid et see isegi selle kõige
juures edeneda on suutnud. Fiskaalsele abinõude
suuremas puuduses tuleb arvata arjalt, et teaduse
motiveerimise võime rahva juumakombe tagarid-
m mides arakasutatud ei ole. Alkoholi summanid
nõu ei laeas leides, võime oletada, et alvad maa-
seadused alkoholi kui lubatud rahva juumanduse ob-
jektid tunnustavad. Sellel tunnusel on rahva juu-
makombe alahoidmises ääretu suur tähtsus.

Teaduse normatiivse jõu tagajärjel on õigusline elamus
 (õigusline emotsioon). Õigusline emotsioon motiveerib meid
 tahet vastavas suunas ja eeldab tahteavalduse järelkõlana
 vastavat tegevust. Teaduse motivatiivoni võime kõveneb nõi-
 võimu suure eelduse läbi, mis õiguslikele korrale mõjuvõim-
 ja garantii ehitab. Arengise teel on inimkonna õigusline
 psühika pärinud omaduse õiguslikult tõhustatud nõi-
 võimu korraldustega, käskega, siduda kujitlust reude norma-
 tiivset jõust. Nõivõimu käsu normatiivsuse kujitlusest tõi-
 gitud motivatiiviline jõud kõveneb ka ära nõivõimu
 suure eelduse läbi, mis pakub kindlat tagatist nõivõimu
 autoriteeti käsu, teaduslike normi, elustamisus faktiivilt.
 Nii õigustab ära õigusline kujitlus faktiivse olukorra.
 See asjatu, nimab tähelepanu ka aluvõimade
 kordamise juures. Nagu nägime raskelt, liialt aluvõim-
 lise ^{kaotuse} ~~normi~~ ^{normi} asemel normaalselt tõhustatud. Teadus aga
 konstrueerib omalt poolt ainult fiktiivseid võitlusabi-
 mundeid, selle juures tõhustades aluvõimide funktsioone re-
 guleeritud püures. Nii on ära aluvõimide, õigem aluvõim-
 lise joomise laienevisele, rasketegevuses normaalselt motiva-
 tiivoni võime, kuna õiguse motivatiivoni võime selles võit-
 luses indifferentsus jääb, ehk isegi tegevust avaldab al-
 koholit tarvitamise õiguste loomise kasus rahvuslismis.

38/ Sellel alusel võime meie rääkida moraali ja õiguse moti-
vatsiooniliste võimete vastastikku alusala-maansude juures.
Moraali motiivivõime mõtendit on nõrgem väärtus-
kondlike avalduste konstrueerimises ja koordineerimises,
kui seda õiguse motiivivõime on. Juba õiguslike
elamuste imperatiiv-attribute iseloom, kus kohustuse
elamus tihedalt vastavat õigustust kindistava elamusega
mis eemaldatakse igasuguse fakultatiivse kohustuse täitmi-
sel, eeldab suuremat motiivivõime võimet. Moraali mo-
tiivivõimeline alus põhineb ainult puht-imperatiivses
elamuses, mis ei loo mingit kategoorilist röövet kohustuse
täitmises, ei koordineeri kohustust vastava pretensiooniga,
õigustusega, järelikult, lubab kohustuse täitmisel teatud
fakultatiivsust. Lõuna motiivivõime - seltskonna moraalse
surve eelduse näol - on samuti hüpoteetiline ja ei võimal-
da niidist fakultatiivsusmoraalse kohustuse läbiviimisel.
Kõnaryõrgates joonakine, ehk ka ainult joonakombeg,
harjumusega, ei paku moraali motiivivõime selle-
pärast niidist kindlustust joonistest loobumises. Ai-
nult väärikute juures, kus moraali elamus eriliselt mõeldavne,
võib selle motiivivõime joonistest hoidumisele viia.

Õiguse lüüa motiivivõime - rüüa võime surve eeldus - on
aga kategooriline. Rüüa võime tekitab surveabil mõne-
tava kohustuse ka juures, kui kohustuspoolel algmotiivo-
tiivivõime puudub, j. o. kui rüüa õiguslikes elamustes indif-
ferentne. Alkoholi funktsioonide lubamine, alkoholi
joonist

387 passiivne õiguslus seaduste poolt, loob atmosfääri,
mis ei tausta joomakombe püümist ja arenemist.
Joomise passiivne õiguslus tuleb vastu elustunud jooma-
kingetele ja joomakommetele, ei püüa nende vabastust ja
kui kätendab nende avaldust, siis mitte poliitiliselt
vaid nagu igat teist avaldust, kui see rikub avaliku korda.
Tiskaalne võitlusabiinõu ei tee vähe mõtet taustast
alushulstni laienemisele ka järelastumise (vaakabiinõu)
töö/teel. Järelastumistõnu on niisuguse suure jooma-
kombe arendajaks. Algaja joob ainult selle pärast, et teine
jooab, ka siis, kui aluslool talle vastu on. Nõu kute
kattete järele soos alusloolitarvitamine juba harju-
musena. Harjusline alusloolitarvitamine loob algu-
ses psüholoogilise, pärast patoloogilises vormides fudie
loogilise paratamatuse alusloolijoomisena. On tõenäo-
line Regi, et sarnane aluslool ka alusloolivastase võit-
luse moraalse tõhususe mõju hävitab. Majanduslike
kätenduste printsiip, aluslool hinde kätendamise kujul
mõnuse läbi, ei suuda niisuguse taustade joomakombe
püümist ja arenemist. Ka erandiline alusloolivastane
võitlus (n.n. Karsusvõitlus), mis opereerib moraalse abiinõu
dega, ei suuda alusloolismi halvata. Jõu näitab Inglis-
maa ja teiste arenevuskaanis, Jõu võivad toetada
ka maailmised kogemused niiskondlike nähete lähe-
mal vaatlemisel meie päevil. Kõne samane aluslool

34
Vastane võitlus on tagajärjeta sellepärast, et ei ole
õiges suunas ära kasutatud teaduse motivatsiooniline
võime, mis moodustab võimsama ja paratamatult ulius-
kondliku abinõu absoluutismi püramiidi ja hävitami-
seus.

Karskuse võitlus siht: arusa-
matu teaduse motivatsiooniline võime.
Sellest kõvalealdumuse - ainult võit-
sonaluse tegevuse!

IV. Aluvõlvõttmaks ja rahva majandus- likkus.

§6.

Õigusega on meil laugel rahva õiguste kaitses-
rele. Meie peame eeldama, et meil peab pühinema
õiguste kaitses ja selle suunas, mis rahva elamis-
tingimuste seis (standard of life) ei halva ja väärtuste
produktiooni eeltingimustelt võimalust ei võta edasi are-
neda. Meie jaoks tuleb veel nime tähelepanu-
na, et just see iseloom vastas üldiselt õiguste
jagunemise põhimõttele, sellega koordineerides eeldusi,
et niiselt poolt elamistingimuste seis ei saaks surmuda
alla elatimimumi ja teiselt poolt ei saaks rahva
majandusliku stationäärse seisundiga aretada, edene-
misvõimalusi piirata, *sh. koguni tagasi viies.*

Rahva majanduse poliitika peab
arvestama ühgi pühiva kestusega. Sellest seisukohast
peab ühgi võim juba enese huvides looma elu võimalda-
na rahva majanduslikele arengile eeltingimused, mis
võivad rahva õiguste kaitses suurenenud ja üldisele
õiguste jagunemisele viia.

Rahva majanduse arengise paratamatuse
nähtus on produktiivse kapitali suurenenud. Selle
võimaldamiseks tuleb eeldada, et rahva õiguste kaitses
suurenenud produktiivse kapitali kogu-
damiseks äratavitaad peab saama. Meie võime

39) produktiivsele rahva sisetulekust kulub pro-
duktiivse kapitali kujundamiseks, seda intensiivsem on
rahva majanduse areenimine. Seepärast peab täheuda-
ma, et midagi konsumptiooni ja rahva sisetulekust
lahedate elutingimuste nõuetele peab vastama ja pro-
duktiivse kapitali kujundamine selle arvel lubamata
on. Tõest rahva tööjõu kvaliteet, mis areneb elutingi-
muste sedust, on produktiivse kapitali oluline kõrval-
teine esimese järgu tähtsusega faktor rahva majanduse
areenimises. Ettevaatlikult peab rahva mee-
dele on konsumptiooniks kuluv osa, seda enam el-
dud on niigi rahva majanduse areenimist halvata
mata maa- ja teede, s.o. seda kiiresti võib maa-alla.

Jelle pärast on ka niigi huvitav teada konsumptiooni
^{otstarvete kohta}
seda. Seda tuleb mõista ni, et konsumptiooni peaks
juhitud olema inimene paratamatute füüsiliste
ja vaimsete nõuete tähtsusega rahuldamiseks. Kon-
sumptioon, mis mitte paratamatult nõuetavana ei
ole, niiskundlike töö kulutatud inimeste füüsilise
ja vaimse energia münduses ja tähtsuses mitte
tarvilise ei ole, peab aruvalt niipalju oluline õig-
ust leidma, kui võrd ta ei taurita otsekoheselt
produktiivse kapitali suurendamist ja tarviliku
konsumptiooni rahuldavat sedit. Igasugune kon-
sumptioon aga, mis rahva produktiivse kapitali

arenevusele ja rahva elutingimustele kaalulise, peab kõrvaldama ^{ajama} leidma, ehk, kõige vähem, teha kõrvaldamine peab niigi rahvonaalse poliitika ^{ühisele} ~~vaadkonda kuuluma~~.

Siin kohal tuleb meil tähelepanna, kuivõrd on alus-
hooldamata seisundil läbi viidud see rahvonaalse poliitika
töö. Meil tuleb tähelepanna, kas niigi rahvonaalse
poliitika seisundis on õigustatud alushoold, kui kasu-
likku maasubjektivõtta ja seda niigi äärmiselt suure-
damiseks riiskonnas alahoida. Selleks vaatleme alusho-
ldi, kui maasubjekt, refleksiivse mõju niigi äärmiselt
eneste peale. Sellejuures läheme välja muudugi alusho-
ldi tõlväärtnu tähtsusest ~~toetava~~ ^{toetava} eestmärgest (Froel, Kraepelin, Binney,
Smith) keel enam, meie peame nihkama aegade võtma arsti-
teadusliste, sotsiaal-statistiliste ja muudate ravendusepsühholoogi-
liste uurimiste poolt tõendatud alushooldi halvavat mõju
terve inimese organismi ja vaimsele elu peale (Stein, Hopps,
Helenm. j. t.) Nii on meie aluses, et triduaalid, mis psü-
holoogilise ajanduse äratavivad, rahvamajanduslikult väga
kaalutavalt äratavivad on: 1) on hävinenud hulu tridu-
aaleid, mis karmu oleks riiskondlikus töös kulutatud
tööenergia muuduses ja täenduses äratavivat võimud
daad ja 2) hars alushooldi tegevuse effectina mõnede
niigi käesoleva tööenergia tasapinna alaremine. Ka
töö, mis psühholoogilise valmistamisel äratavivat, on
mitte ainult kasutu kaduma läinud, vaid peigi kaalutavud,

4/1 Saades rahva füüsilise ja vaimlise jõu nõrgenemise ja sellega rahva töö produktiivsuse alanemise aluseks.

§ 7.

Alaslole kui aine, mille tarvitamine rahva töö energiat mitte ainult ei küllasta, vaid isegi allakirjutab, eeldab juba sellega, ajata rahva konsumtsiooni summade suurenemist ja järjekulult rahva massuvõime alanemist. Kaabame lähemalt alustada, kui massuobjekt: refleksiivne mõjuvust rahva massuvõime peale.

Jassamaal tulu-aastas keskmiselt iga elaniku kohta perioodis 1899-1903 äratarvitatud alkoholist: põletatud viina 8,82 l., õlut - 123,4 l., veini 5,82 l. Kui selle väärhindade selleaegsete ksumiste hindade järelle väjarehveendame (1 l. veini 1 mu; 1 l. õlut - 0,30 mu; 1 l. põlet. viina - 0,50) siis näeme, et iga elaniku kohta tuleb Jassamaal väjaminekuid alkoholiliste jookide peale aastas:

vein	- 5,82 mu.
õlu	- 37,02 "
põlet viin	- 4,26 "
<hr/>	
kokku	47,0 mu.

60 miljoni elaniku arv juures teeb selle summa kokkuvõte 2826 miljoni marna väja. Seda summat võneldes nõi. väjaminekute ja nõi. võlaga leiame /v. diagramm I/, et rahva aastase väjamineku aluslole:

Diagramm I.

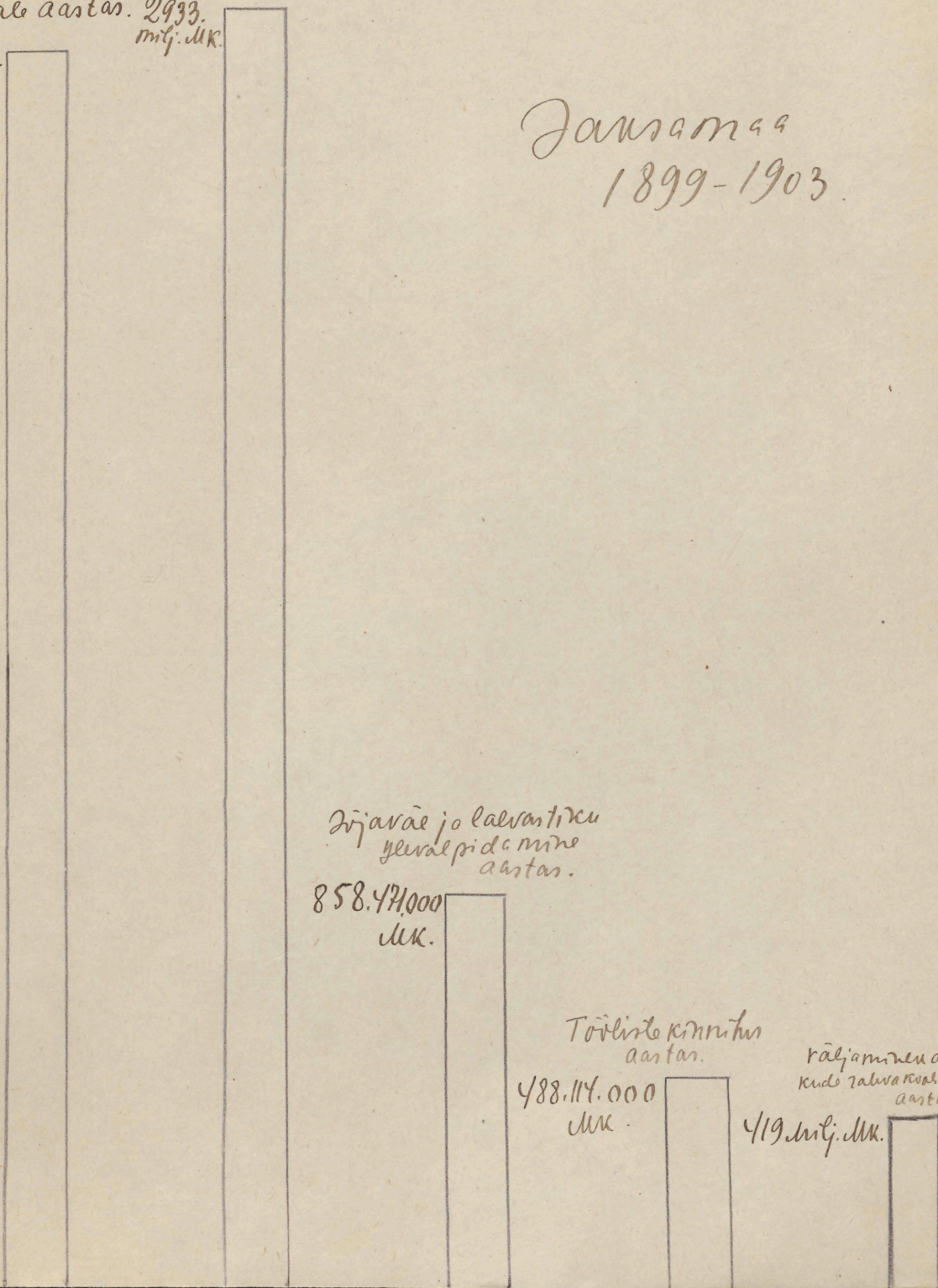
Riigivõlad.
väljaminek aluslool.
100 kide peale aastas. 2933.
2826 milj. mk.
milj. mk.

Jansamaa
1899-1903.

Sijaväe ja laevastiku
peelarvide mine
aastas.
858.474.000
mk.

Töölise kinnitus
aastas.
488.114.000
mk.

väljaminek aval-
kude rahva koolide peale
aastas.
419 milj. mk.

42) lise jõeide peale võis arvestatada terve Jads. nigi
 välg. Etan liame, et aluhoos. Summa 3 korda mi suur
 on, kui õjavee ja laevestiku nealpidamisels tarvis läheb
 6 korda mi suur, kuipagi läheb aastas tüüliste kinnituse peale
 ja 2 korda mi suur, kuipagi tarvitavad avalikud rahu-
 kuulid. Ande arvat, et kui see summa rahva taruuse
 jääs, ne maa suuri kinnitavalt suurendada võis, ilms
 et see rahva suurt me jaanduslist tasapinda kõigutaks.
 Mennute andmete järele ol. Jaksamaa aluhoos
 tarvitus iga elaniku kohta:

Aastad	Päetatud vana lühikes.	õlu lühikes.
1900	4,4	125,1
1901	4,3	124,1
1902	4,2	116,0
1903	4,0	116,6
1904	4,0	117,0
1905	3,7	119,4
1906	3,8	118,2
1907	4,0	117,5
1908	3,8	111,2
1909	4,2	

Keskmiselt tuleb sellesperioodis iga elaniku kohta 100% pö-
 etatud vana - 3,86 l. ja õlut 116,66 l. Päetatud vana
 keskmises hinnas vates 1 mu. - 1 l. ja õlle hinnas
 0,30 mu. - 1 l. Jaame iga elaniku väga suurem pöri-
 tuse ja õlle peale aastas:

pühitus. 3,86 mk.
 õlu 33,00 mk

 kokku 38,86 mk.

64 miljonilise elanuse arv juures hinnitakse
 2487 miljoni marka. Arvame nüüd veel vesi eeldne
 arvestuste järel 15,82 l. elaniku kohta, 1 l. - 1 maj. Saame
 üldsumma 3725 miljoni marka. Võeldis seega
 mat 1909a. ametlike andmetega, nigi väjamineute üle
 leiame, et summa ikkagi võrreldes kui. Kuidas niisugus
 on, kui sijaväe ja laevastiku ülalpidamiseks läheb, 4
 korda suurem tööliste kinnituse peale minevat summast
 ja 5 korda niisugus, kui väjamineute avalike rahu-
 koolide peale. Ka selle põhjal tuleme ettepoole otsusele.
 Kui meie alusele hinnaga teo hinnitavate määrate
 vahel ärajagame, siis saame järgmise pildi.

Alkoholi hinnaga hinnitavad:

1. Materjali väärtsus.
2. Valmistuskulud.
3. Käntaali kulu.
4. Maksud.

Kui meie seda koostisega lähevalt vaatleme, tuleb ette-
 selle, et alusele valmistuse ärajäänu tõrjendavalt rahva
 määsu võime peale mõjuma saaks. Nimelt:

1. Materjali väärtsus jääb ja kui saame känt rahu
 võime alla. Produktiivse ärasantuse juures suurendab

44
See rahva häälelennut, järjekult mõjub tõendusvalt
rahva massivõime peale.

2. Abaproductiivsed valmistuskulud kaovad ja rahetuvad
productiivsetega, mis rahva majanduslist häälelennut
tõstab, samuti rahva massivõimet.

3. Kapitaal läheb üle teisesse productiivsetesse
tööstusharudesse ja ei kavatse oma kasutusvõimet. Kapitali
productiivsed funktsioonid tõstavad rahva majanduslist
häälelennut ja järjekult massivõimet.

4. Alkoholi massid jäävad ära, kuid samad sum-
mad võivad hõlpsalt saada rahva netoproductiivset.

§ 8.

Et veel selgemalt näha alkoholi mõju rahva massi-
võime vähenemises, võime alkoholi peale omavate
summade tähtsust Standard of Life allesummas.

1899a. tarvitas Inglismaa rahvas alkoholi eile, prokide
peale 162.163.474 £. Selleaegse elanike arvu juures
(40.559.954) hinnitas see summa £ 3. 19sh. 11½d. iga
inimese kohta. Kõikide perekonna peale tuleb nii
siis £ 19. 19sh. 9½d. Committee of the British Associa-
tion (Prof. Leone Levi, Prof. Jevons, Dr. Antonin Brady j. i.) arvan-
tasid 1881-82 a. kohta, et tüüpiline perekond keskmiselt ¼5
oma netoproductiivset prokide peale väheannab.
Rowntree ja Sherwell toovad oma uurimiste järel tabeli,
mille järel 9613 tüülist:

457

1586	shu	16 1/2%	-	Karsked	
2944	"	31%	nädalas	alk. peale	väljaannavad 2 sh.
2922	"	30%	"	"	" " " " 2-5 sh.
1459	"	15%	"	"	" " " " 5-10 sh.
535	"	5,5%	"	"	" " " " 10-15 sh.
167	"	2%	"	"	" " " " yle 15 sh.

Neude arvute rajal arvestavad Rowntree ja Therswell keskmiselt 3sh. 8 1/2 d. nädalas inimese peale. Keskmiselt arvavad nad siis 6sh. nädalas terve tööliste perekonna peale (2613 töölisi on mitmesuguse perekonna seinguga). Allseisvates Londoni vaestemajade töidurumide järel 15 sh. nädalas tööliste perekonna töidu peale ja sellele lisades 6 sh. soovastavate jookide peale inimese summa, leiavad Rowntree ja Therswell, et 1/3 miljoni inimese juures Londonis nõuetekohase ka kustusatud on, ning korteri, veele, valgustuse, kütte j. n. e. peale enam midagi ne ei jää. Dr. Helewis ^{seisab} arvab, et siin peitub osalt põhjus, millepärast 1/3 miljoni Londoni elanikest (shu 30, 70%) vaesuses (impoverity) elas.

Tamad uurijad arvavad edasi, et parema seisukorraga Londoni tööline 30 sh. nädala palga juures vähemalt 6sh. korteri peale kulutama peab (müüjalgi maksab kereksimise ühtku ses ühtku). Arvuse vättes nimid eudsi arvuid leiavad nad, et sellega ainult 3 sh. nädalas muides otstarvetes ne jääb (15 sh. toit + 6 sh. korter + 6 sh. aluhoold). Int järgnebam- jaadaval, et 6sh. aluhoold peale tööliste veldise häädseisukona halvendamiseks paljuski

44 Häberndal. On neenest selge, et vümanne ka massurõine halvnenise nhes toob.

Teiste maade kohta eliarne pea darmeid audmeid. Norra Statistika kesbüroo direktor Kjaer rekendab uurimise põhjal 888 mehe kohta, et 36,3% neudest rohkem kui 10% sissetuleust alkoholi peale tarvitavad, 15,5% rohkem kui 20%, 3,3% - rohkem kui 50%.

Berlini Statistika ameti uurimiste järele 1903a. kohta tuli Berlini töölisperenoma väljaminekutest 6,64% alkoholi peale, mis sünnitas 14% tridu peale minevast summast. Dr. Fuchs leidis 14 Baaderi töölisperenoma juures väljaminekuid alkoholiliste, veeide peale 12,6% kõigist väljaminekutest arvates ehk 21,5% väljaminekutest majapidamine peale.

44 Nürnbergi töölisperenoma kohta tehti kindlaks, et keskmiselt 9,53% neidest väljaminekust alkoholi peale läks. Et Ameerika ühine Standard of Life'i puolest Euroopa töölisega võrreldes palju rahuldavamas seisukonnas on, and ei ole huvitavata tema järgmist võrdlustabelit.

Läbi uuritud majapidamised.	Nõrdest väljaminekust tuleb protsentides				
	Tridu peale	kõntri, kütte, valgustuse peale	Riiete peale.	Alkohol peale	muude väg. om. neute peale.
908 Berlini töölisperenoma	47,34	20,31	8,11	6,74	17,60.
14 Baaderi töölisperenoma	41,32	15,6	12,5	12,6	19,98
44 Nürnbergi töölisperenoma	42,80	18,20	8,53	9,53	20,24.

Õnetyksuse ja sõnausklasside välgaminekus, kui klassi välgamine on:

Õnetyksuse ja sõnausklassi välgamine, kui klassi välgamine on:

Kuni 600 600-900 900-1200 1200-2000 2000 ja enam
franki peevõrre peale aastar

Kuni 80 80-100 100-120 120-200.
Marka aastar jõe õnetyksuse peale.

Nimetus

Perevõrre arv	42	70	46	35	6	44	49	47	48
Õnetyksuse arv	592,2	987,0	648,6	493,5	84,6	674,82	762,49	717,98	756,02
Sõnetyksuse arv	25.87	40.18	54.80	77.85	120.90	70.48	84.15	103.33	119.10

välgamine:
jõe õnetyksuse peale tules aastar välgamineid, markades

Lihtõnetyksuse peale	3.22	5.37	9.77	14.22	21.82	15.72	23.63	29.90	36.45
Täiõnetyksuse peale	16.38	22.49	25.78	32.39	50.55	28.39	30.91	35.30	34.70
alõnetyksuse peale	0.29	0.90	1.72	3.50	8.08	1.04	1.72	2.66	4.07
Õnetyksuse peale						1.93	3.26	4.22	6.34

Jumma I

Jumma I	20.19	29.65	38.36	52.15	81.14	47.08	59.52	72.08	91.56
II Riide peale	3.08	6.32	8.67	13.44	21.64	9.08	12.63	16.38	19.67
III kate peale	2.41	3.42	4.26	5.57	9.39	8.18	9.06	9.78	11.03
IV Kõrte ja valgustuse peale	1.87	2.53	3.47	4.26	5.09	3.60	5.32	5.88	5.76
V Tervishoiu niite rahandamine	0.17	0.26	0.55	0.91	1.67	0.58	0.92	1.71	1.59
Kokku I-V (füütilised niides)	27.73	42.18	55.18	76.63	118.93	68.52	87.45	105.83	119.62
VI muud välgamineid (kultuuriniides)	0.70	1.72	2.59	5.77	10.38	2.48	2.37	3.77	6.00
Kokku I-VI	28.43	43.95	57.70	82.40	129.31	71.00	89.82	109.60	125.62

Tabel XII

	Johi aastkümneid						Kokku 100 kogu 100 peres na kätte.
	I	II	III	IV	V	VI	
Perikondade arv	26	31	32	38	27	17	160
Triipude arv	168	162	140	119	71	40	700
Töötootajate arv	39	44	43	37	21	18	202
" 70 kogu arvust	23,21	27,16	30,71	31,09	29,18	45	28,86
Keskmise miinuse arv peresoonnes	6,5	5,2	4,4	3,6	3,9	2,3	4,3
Õuetegususte arv	338,9	408,40	357,40	308,10	183	119	1,758,8
Keskmise õuetegususte arv peresoonnas	13,03	13,17	10,98	9,34	8,72	7	10,99
Laste arv	116	100	76	53	29	6	380
Keskmise laste arv peresoonnas	4,5	3,2	2,4	1,6	1,4	0,4	2,4
Rahane hõrgetuleu peresoonne kätte Mk.	2,188.37	2,693.56	2,715.71	3,010.95	3,206.79	3,290.99	2,812.18
" " õuetegususte " "	167.95	204.52	247.33	322.37	367.75	470.19	255.88
100 Mk. hõrgetuleust sarnis:							
a) 100 tootajast	88.11	88.17	89.11	93.95	96.76	94.73	91.80
b) ematootajast	-	3.16	-	128	-	2.66	1.20
c) laste tootajast	8.81	5.42	8.23	3.12	-	-	4.39
kast kottu	96.92	97.15	97.34	98.35	96.76	97.39	97.39
d) muud hallikateid	2.08	2.85	2.66	1.65	3.24	2.61	2.61

Tabel XIII

See gnetymuse koht a talle aastas vägi mureand, doct. 2. 65

Nimeks	I 20-40	II 40-50	III 50-60	IV 60-70	V 70-90	VI 90-90	Kõige 160 pää. koht
See gnetymuse koht a talle aastas vägi mureand, doct. 2. 65							
I Tuit:							
aj. lü. tuit	34.92	43.07	46.56	56.71	61.96	74.64	48.46
aj. tarmetuit	35.40	39.56	44.16	49.13	50.83	57.11	43.60
aj. alvohu tuit	0.39	3.14	3.87	7.06	4.69	17.65	4.51
Kokku ...	70.71	85.77	94.59	112.90	117.48	149.40	96.57
II Rööder ...	25.25	34.46	37.25	41.42	50.-	65.10	37.98
III Kõrte	14.89	28.96	46.57	45.54	62.11	93.30	40.23
IV Kõte, valjus	8.26	10.95	11.93	15.45	16.99	21.10	12.65
V Tervid hõid							
nõude rahuld. m.	5.28	5.77	5.86	10.20	17.28	14.19	8.37.
Kokku I-V	124.39	165.91	196.20	226.57	263.86	343.09	195.80
VI Väimiste nõude							
rahuld. m.	1.52	2.64	2.76	3.60	3.92	4.74	2.86
VII Kõigiste							
nõude rahuld. m.	1.87	2.03	2.74	3.09	2.40	1.02	2.29
VIII õigus kätte	1.93	2.57	2.72	4.48	4.09	5.12	3.11
IX Kõnnutused	3.01	4.99	7.28	6.04	7.86	10.26	5.85.
X Lõbustused ja							
maijusajad	2.01	3.96	6.22	5.91	8.82	15.08	5.57
XI mureand vägi							
mureand ...	6.25	9.24	13.40	20.69	40.20	95.52	20.47.
Kokku VI-XI	16.59	25.37	35.12	43.87	67.34	131.74	40.15
Kokku I-XI	140.98	191.28	231.32	270.32	331.20	474.83	235.88
aasta hõid							
gnetymuse koht	16.795	204.32	242.33	322.37	367.75	420.19	255.88
Pr. Lanz	+26.97	+13.23	+16.01	+52.05	+36.55	-4.64	+19.93.

Tabel

XV!!!

Rajamineute võrdlus

Nimetus	Jotiaalklermid						Kõige lüü- perem- no kohta
	I	II	III	IV	V	VI	
I Jotiaalkleri väljaminek = 100.							
I Tot:							
a) Lühitrit	100	123	133	149	177	214	139
b) Tarmetrit	100	112	125	139	143	161	123
c) Aluvõlv	100	805	992	1795	1202	4526	1156
kõnn	100	121	134	161	166	211	136
II Rüder	100	126	147	166	198	258	150
III Kõder	100	193	311	304	414	622	268
IV Kõte, valgustus	100	121	144	182	204	320	159
V Tervisliku nõudes	100	109	111	203	327	269	158
kõnn I-V	100	135	160	185	215	281	160
VI vaimlike nõudes	100	174	181	237	261	312	188
VII sõjalisel nõudes	100	108	146	165	128	54	122
VIII õiguskaitse j.n.e.	100	120	141	232	212	265	161
IX kinnistused	100	161	242	201	261	341	194
X Lõuendused ja maiaadused	100	784	1653	1242	2747	6000	1442
XI Tööd väljaminek	100	148	214	331	643	1528	327
kõnn VI-XI	100	153	212	264	408	794	242
kõnn I-XI	100	137	166	194	238	341	170
arstide arstidele suetega- zude kohta	100	122	147	192	220	280	153
Bilanz	100	49	59	193	126	-16.89	74.

11156 normaalamer. töölisperekond	43,13	23,81	12,95	1,62	—
2567 eriti järel uuritud ameerika töölisperekond	42,5	21,2	14,9	3,19	19,68.

Selle peale vaatamata, et Jansa töölise Standard of Life palju halvem on, kulutab ta siiski suurelt võrre võrre alkoholi peale mis tema eluajaga veel halvendab. Jantsi peame järeldama, et Jansa töölise maksuvõime vähem on kui ameerika töölise oma. Alustades juures, kus suur ja rikkas kordub töölisest, mõjub see halvavalt terve rahva maksuvõime peale.

§ 9

Siin esineb meie aga kahe veel teine ajastu, mis tähtsaks rääst: alkoholi funktsioon nendekonnas taunitab ka tõsise rahva eluajaga juures rahva maksuvõime arengust ja tõudu. Väga selget pilti sellest ajastust panevad Ernst Engeli ja St. Blocher-St. Landmanni murimised.

Engeli uurimised käivad Belgia töölisperekondade kohta kahe aasta jooksul: 1853 ja 1891. Perekonnad on klassidene jagatud aastase välgaminekuajaga järel. Selle juures võtab ta tarvitusele välgaminekute mõõtuse järgimisel kuni. Mõõtuse aluses on kindelud lapse tarvitus, mida ta täheb 1,0. Meeste juures kasvatab ta seda niisama 25 aastani, iga aasta 0,1 võrra algusest, ni et see lõpmas 3,5 niisama kindelud, naiste juures aga 20 aastani, millel see 3,0 niisama välgatub. Jantsi niisama kindelud ta Quet-mõõdukus (Quetel mitte erimele elbi järel)

Siis on, mis Engeli murimistest selgub (V. tabelid III ja IV), on ajastu, et välgaminek alustab peale tõnel niisama niisama välgamineku tõusuga.

487
 Nõudmestulemu tõusu juures on välgamineku alusoli peale võrreldiselt aastate järele palju tõusnud. Välgamineku te-
 kirjset tõusu kultuurinõude rahuldamiseks võib leida ainult
 alumisõhtiaalklassi juures.

Välgaminekuud.	1853					1891.			
	Sõhtiaal					klassid.			
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV
	%					%			
Välgaminekuud alusoli peale	1,03	2,08	3,02	4,37	6,44	4,17	5,55	6,30	8,28
Välgaminekuud kultuurinõude peale	1,88	2,75	3,49	6,17	5,94	3,54	2,61	3,40	4,77

Nõude on välgaminekuud kultuurinõude rahuldamiseks vähenemine-
 nud, kui välgaminekuud alusoli peale. Kõrgemete sõhtiaal klasside
 juures on välgaminekuud kultuurinõude rahuldamiseks relatiivselt
 langenud ja ainult õrsetulemu nõude suurenenuse tõttu absoluut-
 selt suurenenud. Välgaminekuud alusoli peale on aga suurene-
 nud nii relatiivselt kui absoluutelt.

Kui meie välgaminekute protsente tridu ja alusoli
 peale võrdleme, siis näeme, et: // tridupäie mureva välgami-
 neku protsent nii sõhtiaalsele klasside kui aastate järjeuorras
 langenud on, / alusoli päie mureva välgamineku protsent aga
 mõlemas järjeuorras tõusnud

Välgaminekuud:	1853					1891.			
	Sõhtiaal					klassid.			
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV
	%					%			
1/ Tridu peale	69,40	64,82	62,26	56,35	57,20	62,10	60,70	59,53	56,02
2/ alusoli peale	1,03	2,08	3,02	4,37	6,44	4,17	5,55	6,30	8,28

50
minnekud aluvohli peale tõnva hõõrteleuu juures ni
absoluutselt kui ka relatiivselt tõnsevad. Dr. Blocher se-
tab, et aluvohli peale minevate summate mõhnt selle tõllu
väime on (1,31%), et lbo perekonnast ainult 60 kohta
(38%) aumeid aluvohli tarvituse ne daadid on. Blocher
arvab, et seda e' tule mitte aumete puiduse arvele kirjutada,
vaid et Ameerika tööliste juures tõelisel ni palju kauselit
perekondi ette tuleb. Kui väjaminekud aluvohli peale
ainult 60 perekonna kohta arvata, siis teeb see summa
väj. 5,09% Väjaminekutest.

Tabell VIII kujutab Iotriaalklasside väjaminevate
rabeuvade mõhntaalsel võrdlust väjaminevate luidu
järee, kus I klassi väjaminekud on aluvohli suurus 100
täheudatid. Sellest tabelist jäeldub, et väjaminekud
aluvohli peale palju kümni tõnsevad, kui õhsetuleuu,
darnuti kudemni, kui väjaminevud teistel õhtarvetel.

Lõpukõnnevõttes Engel ja oma muumiste
ne jäeldavad Dr. Blocher ja Dr. Laudmann, et tõnva
õhsetuleuu juures väjaminevud aluvohli peale mitte
ainult absoluutselt, vaid ka relatiivselt tõnsevad, ni et
õhsetuleuu suurenenise peale vaatamata tõelise maja-
pidamise aluvohlist enam kormatid daab, j. o. et
Standard of life õhsetuleuu suurenenisega aluvohli-
seentid majapidamises mitte e' parane, vaid isegi hal-
veneb. Ning sellest tõmasest peame jäeldama kütlan-
rahva maasmõime laugelust.

§. 10 Ralwa maksuvõime langemise moment: võib tähelepan-
na ka raluakirjade vaesenemises.

1900. aastast Rosti rahvus komisjoni alustati kaudumise uurimist. See komisjon, mille esimees Theodor Oddeberg, on läbitöötanud mees ka andmeid vaesenemise põhjuste üle Rostis. Toome neist mõningaid.

1909.

Linn.	Vaesenemise põhjust	Vaesenemistaru	%	Kulud kroonides	%
Stoekholm (341,876 elanik)	Alkoholisumus kui peapõhjus...	3.143	18,5	453.349	16,8.
	Alkoholisumus kui kaasainjuss põhjus	1.830	10,8	283.834	10,5.
	Kokku	4.973	29,3	737.183	27,3.
	Muud põhjused	12.004.	70,7	1.967.638.	72,7.
Gothenburg (163.957 elan.)	Alkoholisumus kui peapõhjus	1.480	18,7	193.261	21,7.
	Alkoholisumus kui kaasainjuss põhjus	961	12,2	116.926	13,1.
	Kokku	2.441	30,9	310.257	34,8.
	Muud põhjused	5.465	69,1	580.877	65,2.
Norrköping (45.471 elan.)	Alkoholisumus kui peapõhjus...	448	17,4	55.552	19,1
	Alkoholisumus kui kaasainjuss põhjus	420	16,3	57.159	17,5
	Kokku	868	33,7	106.711	36,6.
	Muud põhjused.	1.707.	66,3	184.778	63,4.

Ex bibl. ...

22) Sellest tabelist näeme, et ettevõtteid Lõõtsi linnades al-
kohol väga tähtsa vaesenemise põhjusena figureerib.

Arvestusel 1897/1903 aastate kohta P. A. Nisnikides
tõendavad, et nende 7 aasta, võrsul ettevõtetud vaesenumistest
25% aluslooli mõjul sündinud on /Laqueri järel/. 37% vaeste-
majadesolejatest olid enne sattuud alusloolismuse tagajärjel.
Laste mahajätmisel oli 45% juhtumistest pommi põhjusel.
Tama arvestus puudutus ka era kategooriat, kus oli 27,2%
abisaajatest meestest ja 12,4% abisaajatest naistest aluslooli-
kerid olevat. Massachusettsi Tööameti arvestuse järel 1894-
1895 anduvad 30% vaestemajades olevatest vaestest 39,44%
vaesenemise põhjusena pommi nles.

Münsterberg, Berliin linnainimene ja vaestameti juht-
ja, teatab et umbes pool meestest, kes endale ehk perevõime
omavõime abi tarvitavad, pommarid on. 3000 naist lastega
mahajätmise põhjusena märgib Münsterberg pommi.

Laquer arvestab aastase Datsomaa linnade hoolenõude
kulu, mis alusloolismuse tagajärjel kauda tuleb, 25 m. 1/2 mi
maga peale.

New-Yorki linna vaestameti 1877 a. an-
andes oli 3855 hoolialuse hulgas, kes üle 16 aasta
vanad olid, 62,23% pommarid (84,26% meestest ja 41,32% naistest)

Algugi, et need andmed veel kahtlusi ja täpsed andmeid
vaesenemise üle entatud ei ole, mis tervikuliselt nurimuri
naiste kohta võimaldab, võime siiski hinnustada,
et aluslool ka nendes vaesenemises suur faktor on,
mis muid ka ^{siin} talve marssivõime hävinemine eltingimusi
loob.

Alkoholimaks ja rahvaarvu probleem.

§ II

Maasupoliitika kannab eendas tendentsi võselt ka
 sotsiaalpoliitilist ismet. Muemates maasusüsteemides (Tšumani,
 pärautusemaks, maas väärtuste juurdekasvu pealt, varandusemaks
 j. n. e.) on see sotsiaalpoliitiline isme selgesti näha ja ei ole õige
 seda seletada ainult rahvamassu võime alalhvini püüdega.

See sotsiaalpoliitiline isme maasupoliitikas on tingitud
 tunnustatud asjast, et kõik ainult rahva olemise ja hääle-
 ku nõuetes olemas on, ning väljaspool seda mingit muud ismi
 eudas ei kannu, ega kanda ei vii. Ka alkoholi maksude küdi-
 muse juures on sotsiaalpoliitiline ismi, nagu nägime varon, täht-
 sat na etendunud ja seda ismi nende juures ei vii praegugi
 eitada. Kuidimus keerleb ainult selle ümber, kas tunnusta-
 tud sotsiaalpoliitiline ismi praegustes alkoholimassu süsteemi-
 des on enam aja ja kultuurivõetele vastav. Kuidimus on, kas
 alkoholimassu kaudsed mõjuvused, tunnustatud sellest, et see
 alkoholi funktsione niiskomas tunnustab ja kesto laseb,
 et võimase abistmel maksu sümnaadid rahva isetele-
 kust omandada, sotsiaalpoliitilisi püüdeid ei halva. Need
 kuidimused keruvad erilise pühvusega nles rahvaarvu
 langemist ilennitades.

Süba mineva aastasaja kahesuakümnetaltest aastal-
 test näitab Statistika Intendivset dühivuse langemist.

Iga 1000 elaniku kohta tuleb aastas elavalt sündinuid.

Rügid.	1851-	1861-	1871-	1881-	1891-	1901-	1910.	1911.
	1860	1870	1880	1890	1900	1910		
Daussamaa	35,3	37,2	39,1	36,8	36,1	33,4	29,8	28,6.
Prantsusmaa	26,2	26,1	25,4	25,9	22,1	20,7	19,7	—
Belgia	30,4	32,2	32,7	30,2	28,9	26,7	23,8	
Holland	33,3	35,7	36,4	34,2	32,5	30,7	28,6	
Sveitsimaa	34,2	35,4	35,5	32,5	30,0	27,2	24,8	
Hiinamaa	—	26,3	26,5	23,4	23,0	23,3	23,3	
Soomimaa	32,5	30,7	31,5	31,9	30,2	28,7	27,5	
Norramaa	33,0	30,9	30,9	30,8	30,3	27,6	26,1	
Rootsimaa	32,8	31,4	30,5	29,0	27,1	25,8	24,8	
Europareneimaa	—	48,9	49,3	47,2	47,1	47	—	
Austria	36,9	38,2	39,0	38,0	37,1	35,0	32,4	
Ungari	41,0	43,0	43,4	44,2	40,5	36,8	35,6	
Belveet	—	—	30,8	28,1	28,7	27,4	25,0	
Rumeenia	—	33,0	35,0	41,4	40,6	40,0	39,9	
Serbia	—	44,6	40,5	45,0	41,7	38,7	39,0	
Itaalia	—	37,6	36,9	37,8	34,9	32,5	32,9	
Hispaania	—	37,6	37,9	36,2	34,8	34,5	33,1	
Portugaal	—	30,7	32,4	33,2	30,6	31,7	1909: 30,7	
Jaapan	—	—	24,1	28,3	29,8	32,9	1909: 34,2	
Austraalia	—	40,9	36,8	34,8	29,4	26,6	26,7	

Rahvaarvu-ajetures on tõnnele jõitnud, et praegusaja kultuuri terve rea tingimusi dialdab, mis sündimise vähenemisele võivad vña. Rügi sotsiaal-politiline õht on sündinud rügi tegevuse arusaadavalt nende halbade tingimuste vastu võitlemisele. Teiselt poolt rõnab rahvaarvu kasv tähelepanu ka suurevuse võimaliku allasurumise küsimisele. Ja selles vñ-mases on rük juba varakult tegev alnud.

Nende sotsiaal-politiliste õhtide teostamises ei ole rük ka maksude sotsiaal-politilistest võimetest mööda saanud minna, vaid neidki kasutanud abivõna

55] Mõne sotsiaal-politilise riigi taotlejateks. Kuid enam-
aga on sedateid näidanud paljud teadlased ja poliitika tege-
lased. On tähelepanu juhitud sotsiaalse muutu, püsivuse-
muutu j. n. e. jätkamise tarve peale perekonnasõnu
järele; on neostõetud küsimused enistest vanapõlde ja
laste abielupaaride maksudest j. n. e.

Selle kõrval aga ei ole tahtnud arvele võtta asjaolu,
et kõikide nende püüde tagajärgede saavutamisele
teiselt poolt vastu seisavad mõned alavad maasud, nende
deas enimesel kohal alusohel maasud.

Kui siis ei ole maasud riistumide sotsiaal-politilise
külg praegusel ajal veel täieliselt sõltuhtidega kor-
dineeritud, aga maasud veel mitte hõnetavalt rahva kultuuri
tarvete teenistusse ravenudatud.

Altpool tahame tähelepanna alusohel, kui
maasubjektli refleksiide mõjuvusi selle riigi sotsiaal-
politilise riigi püüde peale.

§. 12.

Alkoholitarvitus toob kaasa terve inimise kehaseisu hal-
venemise. Kõik kuded ja orgaanid, kõige pealt just veri,
kannatavad ebaloomulisi muudatusi. See kutsub enile haigusi
ja teeb vasturõhtlikkus haigustele. Ent on see hõdavahtlike
epideemioliste haiguste puhul, sest keha loomulise vastu-
varemu pind on kadunud. Kuid ka kõikide teiste haiguste
juures on alusohelitarvitaja vastuparemu pind nõrgem.
Selle järelduusel on alusohelitarvitajate suurevus mitte
alusohelitarvitajate suurevusest suurem, alusohelitarvitajate
eluga

57 Lühem teiste eluast. Ieda selgitavad nende Inglise kinnituse-
 asutuste statistilised andmed, kus täiskarsulaste kinnituse
 eriliste tingimustega on sündinud. Nis sarnastest vastas-
 tiksetest kinnituseasutustest on „United Kingdom Tempe-
 rance and General Provident Association”. 1842 aastast
 peale on asutused kaues osavõnda. Nite osavõnda väetamine
 vastu ainult täiskarsulased, teinoned, kes täiskarsuuse
 nõudeid ei rahulda. Kõik muud tingimused on rühtlased.
 Kõnesuute 22 aasta kolme näitab, et täiskarsulaste
 juures tõeliste surmepõhjustuste arv palju vähem on
 oodatavatest põhjustustest j: et see sarnuti vähem on kui
 mitte karsulaste juures.

Aastad.	Täiskarsuete osavõnd		Medine osavõnd.	
	odet. surm- põhjustuste arv.	Tõelikest surmepõhjustuste arv.	odet. surm- põhjustuste arv.	Tõelikest surmepõhjustuste arv.
1866-1870	549	411	1008	944.
1871-1875	723	571	1.268	1.330
1876-1880	933	657.	1485	1480
1881-1885	1179	825	1670	1530
1886-1890	1472	1015	1846	1750
1891-1895	1626	1203	1958	1953
1896-1900	1900	1402	2058	1853.
Kokku	8442	6028	11.293	10.850

Karsuete osavõnd on 71% oodatavatest põhjustustest
 tõelikest sündinud. Medine osavõnd aga 96%. Nii on
 esimese juures 25% vähem surnud.
 „Deeple Life Association” kõnesuutes 22 aastat

57 kohta ol' täiskasvanute arvomas 54% osatavalest sur-
 majatuslest tõeline, neidides arvomas aga 79,5%, seega
 25,5% enam. Dr. William Ogle toob andmeid vöörastemaja-
 de ja joogikohtade pidajate ning teenijate ja teiste meesko-
 danike surevuse üle. Need teated käivad 64.641 meesko-
 daniku surevuse kohta (vanadus 25-65 eluaastani), kes 100
 elukategoorias kuuluvad. Nõrge surevuse arv 1000 juures
 oleus selle arvestuse järel surevuse arv vabrikurude juures
 556, aednike juures 599, põllumeeste juures 631, õllepruulide
 juures 1361, joogikohtade pidajate juures 1521, vöörastemajade
 ja joogikohtade teenijate juures 2205. Selle juures surevad
 vöörastemajade grupetes suurem osa hantskult alkoholihaigus-
 tesse. Dr. Helenius toob väjavööttena "Supplement
 to the Fifty-Fifth Annual Report, Part II" tabeli, mis seda
 näitab.

Elukutsed	Alkoholi müügi taliq. 100	Alkoholi- arvmas 100	hausa- töelise 100	survise taliq. 100	vabrik- haiguse 100	surevuse- määr 100	Kopruhaiguse 100	Kroonilise haiguse 100
1. Kuidajad ja vöörimehed	153	215	122	300	100	143	124	132.
2. Aia- ja münijad.	163	227	107	150	170	100	239	171.
3. Töökandjad	165	223	137	-	120	50	116	122.
4. Kalamünijad.	168	215	144	150	109	150	86	120.
5. Laevade töölised	195	400	96	150	139	157	178	166
6. Kunstiapritunjad	200	454	78	-	100	221	141	144.
7. Lühnikud.	208	269	207	300	128	164	105	117
8. Õllepruulid	250	315	219	500	152	121	148	120
9. Joogikohtade teenijad	420	875	230	550	132	179	207	188
10. Joogikohtade perimehed	733	708	744	600	195	229	140	220.

58) Namast kõvast väetud labeel kryptal vanadusaastaid.
 Linnaste valmistajad, kellele kokkupuutumist provastaval
 poolidega otsekoheselt ei ole, on vändluseks tähelepanna.
 Surevus.

Elukutsed.	Vanadus. Aastad						
	15-20	20-25	25-35	35-45	45-55	55-65	üle 65.
Kõikide elukute arvumäär	100	100	100	100	100	100	100
Linnaste valmistajad	84	87	63	30	88	115	143
Õllepruulid	105	110	149	153	149	148	126
Võerastomajade pidajad jõeäär	94	135	207	157	171	144	101
Võerastom. jõeäär. Lõunad	101	128	201	220	155	164	116
" " " tööstusringkond	71	122	247	221	209	166	113
" " " põllutöös ringkond	75	71	156	160	135	127	99.

Saasumaa ette väetud ametlike uurimise järel tuleb
 A. Guttstadt järgmisele otsusele:

Surid:	Vanadus: 25-40	40-60.	üle 60
1901 a. - 15 9814 meeskodanikust Predimaa	15,53%	32,54%	51,92%
1829-1878 - 19 933 kinnituskohades kinnit. meeskodanikud	18,16%	36,05%	45,79%
neude seas:			
a) 1.052 arsti	21,20%	34,22%	44,58%
b) 2.030 vaimulikuid	9,16%	25,03%	65,81%
c) 2 799 alkoholi õpetajad	19,04%	31,16%	49,80%
d) 1.045 gümnaasiumi õpetajad	17,70%	30,53%	51,77%
1883-1895 - 27.654 võerastom. ja prop. kahtade pidajalest	23,79%	46,57%	29,70%
1895 - 2886 " " " "	20,86%	50,21%	28,93%
1901. - 3278 " " " "	21,69%	47,64%	30,67%

59/ kuuks Seas :

a/	1883-1894	- 21 793	kanarloom. pidajast	- 16,87%	49,69%	33,49%
	1895	- 2 220	" "	14,85%	57,83%	33,37%
	1901	- 2 410	" "	14,69%	49,92%	35,39%
b/	1883-1894	- 2 528	õlle pimeelst	47,31%	36,00%	16,69%
	1895	- 272	"	39,35%	44,77%	15,88%
	1901	- 381	"	35,96%	45,67%	18,37%
c/	1883-1894	- 975	rindapöletuse tegevast	30,26%	44,41%	25,33%
	1895	- 69	" "	14,49%	65,22%	20,29%
	1901	- 82	" "	21,95%	41,46%	36,59%
d/	1883-1894	- 1167	kellenerst ja rõlvast m. teerijast	66,97%	28,13%	4,90%
	1895	- 214		61,22%	36,92%	1,86%
	1901	- 310		55,81%	37,10%	7,09%

Tähelepanu väärt on seegi. Sellest nähtub, et ametia statistika
 suureneb. Tõnu kindel on see, mis kujutab üldise suure ja
 aluselise ja üldisel suure väärtusi.

Kandus. Aastad	Jumad meeste arv.														
	Medine arv.					meeste arv.									
	1903	1902	1901	1900	1899	Absoluutarvud					% %				
20-39 a.	1044	1043	1077	1114	1013	95	103	102	105	99	9,1	9,9	9,5	9,4	9,8
40-59 a.	1682	1532	1575	1640	1477	266	232	252	243	233	15,8	15,1	16,0	14,8	15,8
üle 60	1872	1661	1685	1535	1419	104	106	105	83	76	5,6	6,4	6,2	5,4	5,4
Kogu	4598	4236	4337	4289	3909	465	441	459	431	408	10,1	10,4	10,6	10,0	10,4

60) Harvlian Sverehy andmete järel on 14% kõrgist sum-
majätkumistest Inglismaal kaudelt ehk okeeroheselt alavoh-
lismuse järelalus, s.o. 39.000 inimest Inglismaal ja 4000 is
52.000 inimest terves Briti kuningriigis surevad alavoh-
liseravitamise tagajärjel.

Keid andmeid järelkaaludes, ei saa meie tihnu-
tamata jätta määratut halvavat mõju, mida alavoh-
lismajahtus ja, järgesult, rahvaarvu kasvutajana
eleudab. Rühendades rahva kerkimist eluiga, saab alavoh-
lisaolukorras terrel rahvale. Suur alavoh-
lismis esile toob suure surevuse, võibvatamata sündimiste
arvu peale rahvaarvu kasvutajana sündimise ja inegi rah-
vaarvu vähenemisele kasvutajana. Nii esineb alavoh-
lismis, kui maasubjekt, tõrse vastutajana nigi kõi-
aal-politilisele pünctele, temuti alavoh-
lismis poliitilisele deloomule. Se ajadus nõuab mit-
artist talle panu:

1) Sellepärast, et meie nigi elarves alavoh-
lismis veel esimesel kohal püüdis, s.o. et meil alavoh-
lismis veel maasubjektis rahva mõnuse refleksiidiga
rahva elus püüdis,

2) Sellepärast, et meie rahvaarvu kasvutajana viimas-
tel aastatel edasi aland mõngata.

§ 13.

Tallepanu nõudes ajadus on käesoleval ajal - enesetapmist
Suur arv. Dr. F. Schilling näitab, et 1831i rahvas Europas
50% jünide kasvutajana, enesetapmist arva 400000 inimest.

61) Jelles tinsus ei pardu ka aluohol põhjusena
 1908 a. al. Jaasamaal aluohol 11,8% meerte
 enesetappepõhjustes põhjusena, näide juures 1,3% põhjuste
 test (die Aluoholpage, 124, Heft I). Kuin kull veel tähelepan-
 na, et aluohol ka neis põhjustes, mis allesantud on kui
 elutõdinus, härr. nõrkus, vastmukaigus j.n.e. Kaasamisju-
 tegur on.

Prof. Heller, Krieli Aluohol. Patoloogია institudi
 direktor, avaldas 1900 a. et 300. tom. pooll läbiuuritud
 enesetappjast - 143 (s.o. 47,6% enesetappe põhjusena
 kroonilist aluoholismi luba on alda (die Aluoholpage)

Dr. Baer ja Dr. Laques toovad andmeid Prantsusmaa
 kohta 1836 - 1885, mis aluohol kui põhjust enesetappimise arvu näitavad.

Perioodid	Medme ene- setappjate arv	100.000 elu- miku kohta tules	Enesetappjate arv aluoholi- muse järel dund.	Võrdnase % nõudavust
1836-1840	2574	8.	137	5,3
1841-1845	2957	9.	196	6,5
1846-1850	3446	10	211	6,1
1851-1855	3639	10,5	216	6,0
1856-1860	4002	11	304	7,5
1861-1865	4661	12	439	9,5
1866-1870	4690	13	649	14,0
1871-1875	5277	15	564	11,0
1876-1880	6259	17	789	12,0
1884	7172	20.	809	11,0
1885	7901	21 (21)	862	11,0

Ametliku Prantsuse Statistika toob andmeid lühikese
 aja kohta, mis aluohol mõjulist enesetappimise arvu
 suurendamiss vägs täpselt konstrueerivad

Aastad	Enesetapniste vedarv	Enesetapniste absoluut. mõju			Sj. kodaniku kohta	
		olehi	wardi	Koudu	Astatavit. puhasku. Lühikes	
1885	7902	788	80	868	16,3	
1890	8410	830	74	904	16,6	
1895	9263	1043	121	1164	14,97	
1899	8952	1030	128	1158	22,29	
1900	8926	1061	131	1192	27,26	
1901	8878	1066	126	1192	22,92	
1902	8716	1057	125	1176	17,16	
1903	8885	1019	161	1120	—	

Siit näeme enesetapniste karva, mis absoluutisruse tagajärjel on vähenenud, kuni 1901 a. Kaks viimast aastat näitavad küll laugemust, kuid mitte vähe, et juba pea oru üle võtta ei ole. Paralleel aruandes on entatid äratavitatid puhts absoluut arvud, mis vastavalt tõrnu näitavad.

Shuividele ei ole tähelepanna enesetapniste ja absoluut-
karvise suhteid näidates maades, mis kogu ajal N. Baleri ja
N. Laqueri poolt entatid tabel.

Riigid.	ALK. provintarvit. lühikes ja kodaniku kohta aastal			Enesetapniste lühikes mõju iga mõnne lühikes ku kohta aastal
	Pölet. vinn (1000)	õlu	vein.	
Daani 1890	6,2	102,9	1.	261.
Holland 1888-1892	4,5	34,0	2	56.
Saksamaa 1891	4,4	105,8	6	205
Belgia 1889	4,4	177,5	3	119.
Austro-Ungari 1892	4,3	32,0	22	103

Prantsusmaa 1883-87	3,8	22,5	24	216
Peemaa 1886	3,4	4,6	3	31
Ruotsi 1899	3,2	27,2	1	118
Inglismaa ? 1888	2,7	138,4	2	} 79 = 137. 58
Šoti				
Soome 1888	2,1	2	3	} 40,7 50
hona	1,8	37,5	1	
Itaalia 1887	1,4	9,9	95	

Muidugi ei saa enesetapmisi ega alkoholitarvitamist arvestada. Kõik aga on tähelepanna, et enesetapmist arv keis maades, kus alkoholitavutamise suurus, Kõrgem on. Ameerikas arvestatakse, mis espool toodud, eelavad meid kindlalt oletada, et alkoholi mõju enesetapmist arv suurenenis väge suurem. Pääle selle on oletatud, et alkoholi kaas, mõjusa teguriks ka teisel põhjusel, dünkinnud enesetapmist jures esineb. Kui tuleb siin ka see arjavele vastukaaludes alkoholismaasudele, mille kaudu des alkohol nühkonnas funktsioneerib, raekaudis.

Et kultuuri mõttes ei dünkinnud alkoholismaasud tasakaalu.

§ 14

Edasi peame konstateerima alkoholi mõju ka perekonna peale. Perekonnaliikidele mõju rahvaarvu kaasa peale on mõnevõrd tähtis, kuid võrd te võimaldab suurt digivast, samuti.

64
 Kuidagi te arvatakse kodumaa ja inimesi kasvatab, kes
 juba oma noorusaastatest alates alustasid läbi surma, pro-
 stituutide, ego teiste vhiskeandlike halbustele ohvrina ei laugi.
 Abielu arvude vähenemine ehk suurenemine on see juba tehti
 fantsi rahvaarvu kardinuses.

Pereandade laste määrase peale mõjub alusosal
 halvavalt. Dr. Guber leiab mõõdukasid ja n. laste sure-
 vuse olevat. Tema uurimiste järel sureb alusosal tarvi-
 tajale vanemate lastest esimesel eluaastal enamasti
 $\frac{1}{5}$ ja vaevalt $\frac{1}{3}$ jõuavad 25. a. vanadusse. Hääd pilt.
 paale toimet entatid tabel, mis põhineb demone uuri-
 mistel.

Lapsed -	10 joomari pereonnas.	10 karsnes pereu.
surmad esimesel eluaastal	25 = 48,9%	5, = 8,2%
Kehavigastid ehk haiges	22 = 38,6%	6. = 9,8%
Terved	10 = 17,5%	50 = 82,0%
	<hr/> kogu 57.	<hr/> 61.

Abielu lahutamise võime vaadelda kui kaudet pilti:
 sellest pereandlike ehk halvnenemise protsentist nende, mis praeg-
 susaja vhiskeandlikest elud ei ole toimud. Alusosal mõju järel
 abielu lahutamise võime kaudselt otsustada selle mõju üle
 abielu häemise korra ja kasvõi ala halvnenemise.

Carole D. Wright toob andmed 328. 116 abielu
 lahutamise juhtumiste üle P. A. vhis vikiides. Seal olid
 põhjustel:

	Mehe poolt	Naise poolt
Trüuduse mürdmine	29.502	38.184
Halvasti ümberkäimine	45.473	6.122
Liikajätmine	75.191	57.485
Joomine	12.432	1.434
Perearvust hoolitsemise äräjätmine	7.955	—
Arstmed põhijest koor	32.419	7.426
Põhijast vasaatid ei ole	13.204	7.889
	<hr/> 216.176	<hr/> 112.540

Need arvud näitavad alusel mõjuvust perearvust elu halvenemise prokteris. Mõni lügi nõrgalt. In teus osi 9 vaning; elatuses joomine kui küllalt mitte mõjuv põhijast abielu lahutamiseks vales väetud, mille tõttu vales ühes selle põhijast lahutus võimalus. Teiselt peab tähelepanema, et ka kõikide teiste põhijast elatuses vales ja peab üegi alusel olema.

Tehereri järel on 30% Inglismaal ette tulnud abielulahutustest alusel põhijast tõuditud, Soomes 25%, Saksimaal 33%, Venemaal 40%.

Prantsusmaal oli 1902 a. 14.055 abielulahutust. Neist oli 12.452 kõvatuse, halvasti ümberkäimine kaavamise tagajärgel, millele elatuses tsivilisatsioon alusel

Siis jao ka mõnetamalt jätta prostitutsiooni mõjuvust tõuditud vähenemise peale, mille suurest

69 jällegi: alkohol. Kuid võrd alkohol nardi suhtes prosti-
tutivõoni oluliselt laugemaks on kindlasti tegevus. Mõnikord
põhjustusel võib see ka põhjuseks olla. Kuid nende tegevuse
rajal on alkohol prostitutivõoni-naise alaline tingi; ja suur
hulk ei suuda jätkata oma tegevust, kui alkohol palgi-
del juhtudel vastikustunud ei hävitaas.

Bonhöffer lirdis Goavaleu naise juures 66 = 34, 20%
juures. Vanemate juures tõsis see protent 46%.

Inglise vaugimajade vastuvõetav Merrik, kellel
vaugimajades alaline koncupuntimine on ametitalli-
tusele tottu vaugis olevate avalikute naislega, ntleb ja muu-
avalikute naisi kaebavat, et nad ilma võnata vägimõ-
na ei saa. Kuid peakindlus ei seisä õieti selles, vaid
teisel - mehes. Kuid võrd mees prostitutivõoni loival, mõvõrd
võib see ainult edeneda. In määgile aga alkohol
juba hõntavat on, entus sel põhjusele, et ta ebaloomu-
liselt instinkti võsäratab, mis suurt nende rahuldust
atmus mässu mis mässu säält kus keyen ehk
kulu veel seltevõrd, teisus sel põhjusele, et alkohol mi-
nuse külbliselt hirmus teeb, teadvuse selguse, atmus-
võne ja eusevastuse kaotab, kartades seiga loo muu-
taganõidlikuse ja taatitunde. Järgiti kaotab ta vasti-
kuse hõde, mis võimaldab instinkte rahuldada võsõin
missugusel teel. Tähelepanevate alusel on paljud uurijad
sellele õhudele hõnud, nii itemalnimetatud, kui ka B.
Parent. Duclatelet, David Ribbing, Thürmer, Hedring.
Järel dustest, mis prostitutivõon endaga kaasatõob ei saa

67 Inimetsamat ja jätta:

1) preevangeliumi hääoleku hävitatmist, kuna prot. kirkkoon ei tulla ainult vallalised inimesed, vaid ka abielumehed.

2) Inglise kellejõu kurnamist, mille järeltulijad ei jõuetu, vigane järeltulijate põlv.

3) Inglise keele, mida prot. kirkkoon luuakse kauda aritab.

Siis see küll statistiliselt näidatakse, kuid need need faktorid rahvaarvu vähenemise peale otsustavalt mõjuvad. Kaudselt võib aga otsustada, et see mõjuvus kirkkoon.

Konkurants leiame end kaksik, et alusole, kui mees objektid mõjuvad refleksid, ning sotsiaal-polit. lüüsi- le puuetele vastu seisavad. See ei anna ning kultuur- võimele seisundit alusole kui massobjektile mingit rõgustust sotsiaalses funktsioneerimises, algus, et ta ningile kergelt võimalik rahva ärritust massu kätte saada.

20/ Liu rähnemine raskustõlkeus hõõkusele, varmu- ja närvihäigused, täieline hullumeelsus ja nõrkus, kehaline nõrkus, moraalne hirmus ja kunstigeelised kaldumused j.n.e.

Dr. Baeri ja teiste arvamine järele on hirmuärrandad degeneratsioonil avaldues alusel: rähnemine mõju tagajärjel iduplasma peale. Tõel arvab, et just idu rähnemine seletab järeltulijate Kehalisi ja vaimseid, sündide, samuti ka emmeaegseid ja surnud sündide ja laste surevust.

Dr. Baer ja Dr. Laquer leiavad, et alusel mõju ei jää peatama narkootiliste perekondade vähitaseme juures, vaid et see samuti terve raassi füüsilist ja psüühilist degeneratsiooni edendab. Alfred Ploetz toob oma uurimistest näha väga põhjaline seletus alusel mõjuvusest raassi degeneratsiooniprotsessis.

Raassi elu ja edenevise aluseks on nõuded, et 1) tead a sündimata individuumide arv mitte ei kahekords- vaid isegi tõuseks ja 2) tema pärandataavad omadused alalhõõkud raassid ning isegi veel edasiarenevad. Individuumide arvu suurenemine on tarvilik sündide ja surnute bilants sündide kasuks, mis nõuab võimalikult suurt sündide arvu ja võimalikult normaalselt surevust. Mitte kõik inimesed ei ole normaalselt vanaduspõlvide. On mitmesugused välised mõjuvused, mis surevusele võivad enne normaalselt elupäeva. Need mõjuvused on mis kõikide peale võtteselt mõjuvad, eraldamata individuumide omadusi. Teised aga tabavad ainult neid, kes raskustõlke-
mad elu

21/
Kellede organismi vastupanu nõrgem, s.o. keid, keda
meie haiglikult nõrkadus nimetame. Selle tagajärjel,
et tugevamad, protoktrinaalselt saemini pindino jäävad.

Kuidas suhtub niind aluslohtu neude kaheasjo-
oluga, s.o. 1/ individuumide arvuga, 2/ tugevamate pro-
tektinaalselt enama pindino jäsondega?

chis suhtub esimesse, hii tarvitab ainult mell-
detuleta de kõine ellpool toodut, kus nägime, et alusloht
eend suurevust vähenemal sig. vust, toob kaasa loonealg-
selt ja suunult sündimise, laste eluvõetust j. n. l., mis
arusaadavalt rahva arvu karru peale omg halvavad
mõju avaldamata ei jäta ja negi rahva arvu vähenem-
selle võivad viia.

Teine nimab aga talulpattu sündimisel.

chis võime alusloht tarvitamine jagada kahte lüki, kuid mitte
alusloht tarvitamine maia, vaid selle tarvitamine mõju-
se järel.

Esimehe lüki alls n. ü. parasiline tarvitamine. See tarvi-
tamine, kas peenodide järel suuremal määsal, ehk sajedast-
vähesel moodsel, halvab terret mimese kehategevust enam ehk
vähem, organism ei suuda alusloht järeldeu kaotada ja
selle tagajärjes organismi nõdime nõrgenemine. Et idurakud
välise mõju eest kindlalt kaitstud, suudab alusloht
keid ainult vähe halvata ja ei suuda hävitada võimaste
sig. vustvõimet.

Teine lüki, n. ü. lügitarvitamine halvab suurelt
mitte ainult kehas- ja vaimutegevust ja idurakud, vaid ka sigi-

29
Kus võimetus, vähenenud seega järk järkult kuni täielise
küstnisele. Samane järeldus on teoreetiliselt lubatav ja
arstlike praktika ja eksperimentide andmete järel õigusta-
tud. Selle tõendamise statistiliselt on võimalik, algugi
et meie uurimised praegu veel selle küsimuse lahendamise-
le samasel kujul pole jõudnud, vaid ega kind on üldi-
selt tuntava alusel: tarvituse järelduste vaatlusega.

Sees degeneratsiooni mõjus järelkõlva soo-
peale ja digivuse langemine võib lühtarvitajate järel-
kõljad küble kadumisele. Lühtarvitus valdab aga eral-
darnalt a vähesel osal. Enamuses kuuluvad nia
ned, kellele mingite kehaliste ehk vaimuliste puuduste
tõttu suurem hõlgu alusel: provastore järel, nõrgem vast-
paneuvõime tarvitamist väjauituvatele ajavõimudele
ehk organismi nõrgem vasttegevus alusel: mõjuvusele.
Nii end, lühtarvitamine küsib degeneratsioonile ja
eraldumisele rühmest harkult nõrgemad nähtud
ja et see degeneratsiooniprotsess küsib, ei ole raass; are-
nemise seisukohalt see nähtus endise järge tähtsusega.

Parajuslike tarvitajate järelkõljad kannavad
endas vähem ebaloostust. Neude digivuse protsent
ole langemud. Pärvuse tell annavad nad aegsana nõrge-
nemud kehatgevuse ja vaimutegevuse omavõidu järelkõl-
jatele edasi. Alusel edarvitades nõrgendavad need
veel oma organismi ja vaimutegevust. Edaridumistades
laienerad nende nõrgemud järelkõljad raassis ja
halvendavad sellega raassi põlvioniadusi, mis pika

731
Tea generatiivide vältel võitlus olemise eest arenevas.
Pikaline aluslohi edasitarvitamine võib nii rühmaaaval
nõudiselle muutmisle, nõudiselle nõrgenemisele ja pikal-
dasle kuni järjekindlale rassi väljasuremisele. Selle-
pärast on pikaldane vähemal määral tarvitamine väga
hädavajalik.

Kuna aluslohi maasude endle onid, entimeid vali-
kes n. n. kehvemad, entiselt jät nõudis parajuslik
tarvitamist arendavad, on need endest seisukohast
võrgumises ni hädavajalikud. Nõudkultuurisest ei-
suvohast võrgumises ei saa leppida aluslohi maasude
püüdega ^{aluskult} - rühmad, mille ^{aga täre kinnelt} kartad, aluslohi jonnist. See
rühmadamine ei halva aluslohi hädavajalik, pikeudal
asult tema avaldusi. Nii ei ole aluslohi funktsioon
nõudkonnas mingil kujul õigustatud nähtis ja alus-
lohi aluslohi nõudkonnas kõrge maasudamine abinõuna
tõendal asult niigi kultuur rühmade vaadist.

Tartu, September 1922.

Alkohale nimenen.

1. Lotz. Finanzwissenschaft.
2. Conrad. Finanzwissenschaft.
3. Mays. Statistik und Gesellschaftslehre.
4. Most. Bevölkerungslehre.
5. Bortkiewicz. Bevölkerungslehre.
6. Wolf. Die Brauntweinsteuer.
7. Getz. Das Brauntweinmonopol als Besteuerungsform.
8. Dr. Helms. Die Alkoholfrage.
9. Dr. Hoppe. Die Tatsachen über den Alkohol.
10. Quellen-Material zur Alkoholfrage, von Statist. Amt in Berlin.
11. Dr. A. Baer u. Dr. B. Lagney. Die Trunksucht u. ihre Abwehr.
12. Rowntree u. Sherrill. The Temperance Problem and Social Reform.
13. Dr. Hartwig. Der Alkoholismus im Lichte der Statistik.
14. J. Gousser. Der Kampf gegen die Alkoholschäden.
15. Dr. Stehr. Alkohol u. Produktivität der Arbeit.
16. " " Alkohol u. Volksernährung.
17. Röde. Alkoholkonsum Statistik.
18. Pütter. Trunksucht u. städtische Steuern.
19. Rolfs. Der Beitrag des Alkoholismus zu den kommunalen Armenlasten.
20. Ernst Engel. Die Lebenskosten belgischer Arbeiterfamilien früher und jetzt.
21. Dr. H. Blocher u. Dr. J. Landmann. Die Belastung des Arbeiterbudgets durch den Alkoholgenuss.
22. Ploetz. Über die Alkoholfrage vom Standpunkte der Rassenhygiene.

23. A. Ploetz. Der Alkohol im Lebensproben der Rasse.
(Internationale Monatschrift zur Erforschung des Alkoholis-
mus und Bekämpfung der Trunksitten, 1903, Heft 8).
24. Brünge. Die Alkoholfrage.
25. St. Helens. Das Alkoholverbot in den Vereinig-
ten Staaten von Nordamerika.
26. Wagner. Finanzwissenschaft
Akanjad.
27. Internationale Monatschrift zur Erforschung des Alkoholis-
mus und Bekämpfung der Trunksitten. Stadtverlag 1903-1915.
28. Der Alkoholismus. Seine Bedeutung und seine Bekämpfung.
Herausgegeben vom Zentralverband zur Bekämpfung des Alkoholismus.
Berlin.
29. Die Alkoholfrage.
30. Archiv für Rassenhygiene 1904/1905.

Käesler löst die Aufgabe 75 lehrerulge tenst,
10 entist tabelst je 1 diagrammi.

Auton